

Türkiye'nin Sorunu

İşsizlik Değil Mesleksizlik

Mesleki Eğitim
Algı Araştırması '24

Bu arařtırmada;

Mesleki eğitim odaklı çalışmaların farklı paydaşlar nezdindeki algısını ortaya çıkarmaya,

Sektör trendlerin yarattığı ihtiyaçları karşılayacak özel pozisyonları/meslekleri anlamaya,

Bu alana dair ilgiyi arttırmak için nasıl bir strateji ile yol alınacağına odaklanılmıştır.

Fırından Yeni Çıktı...

20 senedir bu işin içindeyim, inanın iliklerime kadar mesleki eğitimi hissediyorum ve yaşıyorum. MSA olarak sadece aşçılık konusunda değil, farklı meslek branşlarında da MSA'dakine benzer başarıda sonuçlar alabilecek bazı sistemler oluşturulabilmek için, hem yurt içinde ve hem de yurt dışında uygulanabilecek onlarca proje geliştiriyoruz.

Ekip halinde, neyi daha iyi yapabiliriz, nelerden daha iyi sonuçlar çıkartabiliriz diye adeta çırpınıyoruz diyebilirim. Gerçekten yaptıklarımızla da, yapacaklarımızla da gurur duyuyorum; tüm ekip duyuyoruz.

Şöyle bir durum oldu son 2 senedir. Türkiye'de mesleki eğitim konusunda birçok eksiğimiz ve birçok da yanlışımız olduğunu biz çok iyi görüyor ve biliyorduk. Ama acaba diğer paydaşlar "**Türkiye'de mesleki eğitime**" ne gözle bakıyor, nasıl algılıyor, tam anlamıyla bilemiyorduk.

Hem bir analizini yapalım, hem de bildiklerimizi bir kontrol edelim istedik. 20 yıllık "**birikimimiz**" ile diyeceğim ama "**içimizde birikenler**" desem daha da doğru olacak galiba, sorularını büyük bir dikkatle tek tek kendimiz hazırladığımız, (öyle "bir araştırma yapın bakalım, neymiş durum rapor yazın" gibi değil de) Türkiye geneline dikkatlice yaydığımız meşakkatli bir araştırma yaptık.

Buyurun size hem öğrenci adayları, hem öğrenciler, hem mezunlar ve hem de aileleri ile, ve tabii ki son paydaş olarak da işverenlerle yaptığımız, dikkatli, kapsamlı ve detaylı çalışmamızın özet sonuçları.

Mehmet Aksel

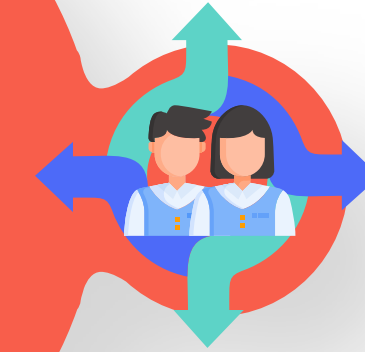
Önce Mesleki ve Teknik Eğitim nedir, bilelim...

Öğrencinin belli bir alanda **mesleği icra etmesi için bilgi**, beceri ve yetkinlik kazandıran, mezun olduğu veya işe girdiği ilk gün itibariyle işe girişebilmesi için gerekli odaklı bilgi/ beceriyi kazanması ve en önemlisi pratik özgüvene sahip olması için tasarlanan sistemdir. Bu eğitim sistemi...

Bilgi, beceri ve yetkinlik kazandırmayı amaçlar ve bundan dolayı program tasarımı pratik özgüven aşılama yöneliktir.

Esnektir. İlkokul mezununun bile mesleki eğitim alma şansı ve hakkı vardır. O yüzden çok daha demokratiktir.

Kısa, entegre ve yoğunur.

Üniversiteden farklı olarak teorik ağırlıklı değildir ve beceriye dayalıdır.

Öğrencinin eğitimi aldığı işe girişebilmesi için gerekli odaklı bilgi/ beceriyi kazanması ve en önemlisi pratik özgüvene sahip olması için tasarlanır.

İşverenin beklentisiyle adayın yetkinlikleri arasındaki açığı kapatmaya yöneliktir.

Paydaşları Tanıyalım

- Mesleki ve Teknik eğitim almak isteyen öğrenciler
- İş sahibi olup alanını değiştirmek isteyen kişiler

Hali hazırda bir mesleki eğitim formasyonu alan kişiler

Hali hazırda çocuklarını mesleki eğitim almasını **destekleyen aileler**

Hali hazırda çocuklarını mesleki eğitim almasını **desteklemeyen aileler**

Sanayi sektörü ve diğer sektörler olmak üzere ara eleman ihtiyacına sahip işyeri sahipleri

Mesleki eğitim formasyonu almış ve iş yaşamında en az 2 yıldır çalışan kişiler

Öğrenci Adayları

Öğrenci adaylarının işsizlik korkusu ve ilerideki geçim kaygıları hayal ettikleri mesleği seçmelerine engel oluyor. **13-14 yaş öğrenci adayları sanılanın aksine etiketlerin peşinden koşmayabilir**, Alfa Kuşağı olarak kodlanan bu kuşak için sınırlar, kurallar ve kalıplar, yıkılması gereken duvar olarak görülüyor.

Acaba bir üniversiteye girebilecek miyim?

Üniversiteden mezun olursam iş bulabilecek miyim?

Kısa sürede para kazanabilecek miyim?

Üniversite diploması peşinde koşmak yerine, nispeten daha kısa bir sürede kişisel yetkinliklerimi nasıl arttırabilir ve tabii ki bunları nasıl belgelendirebilirim?

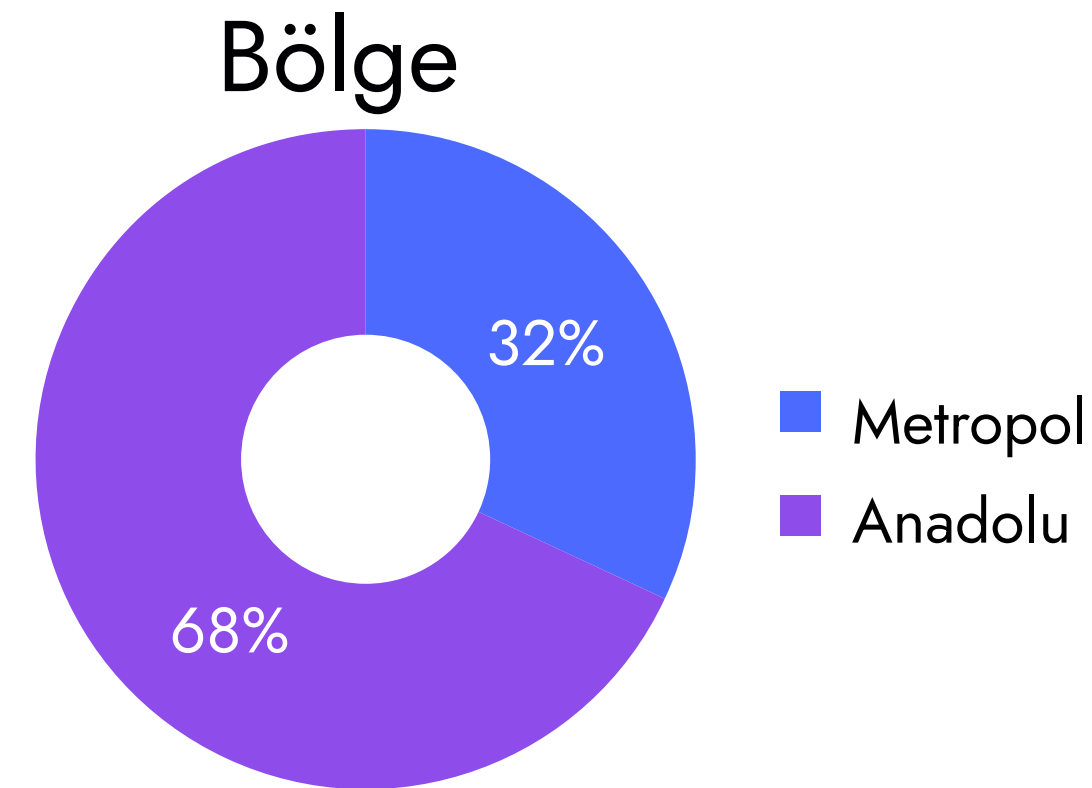
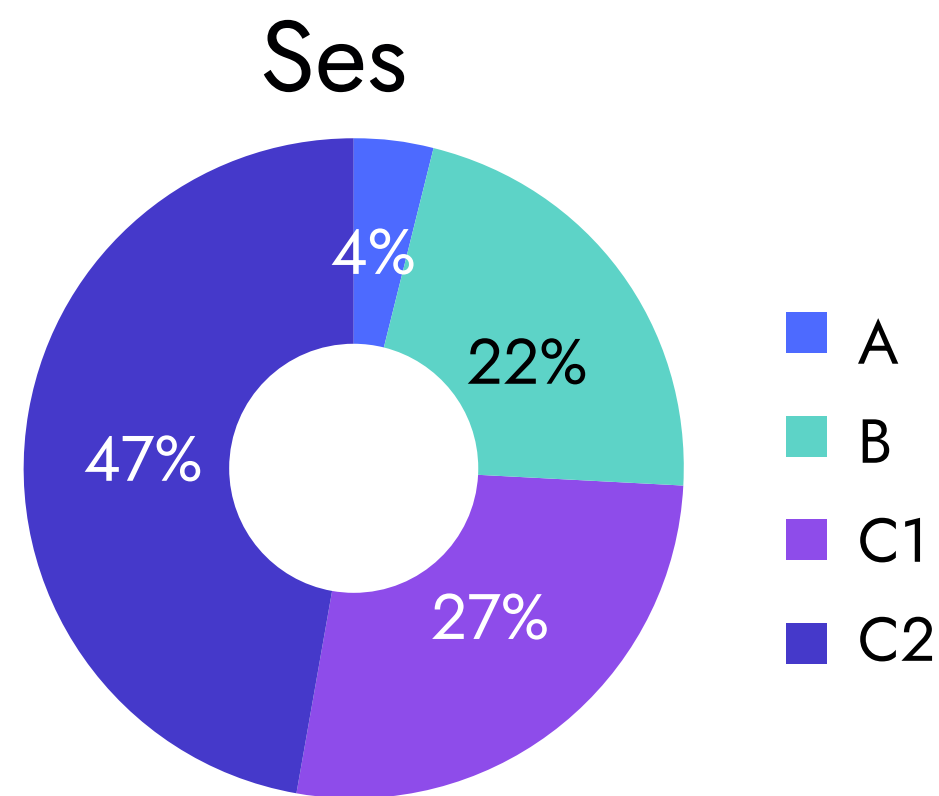
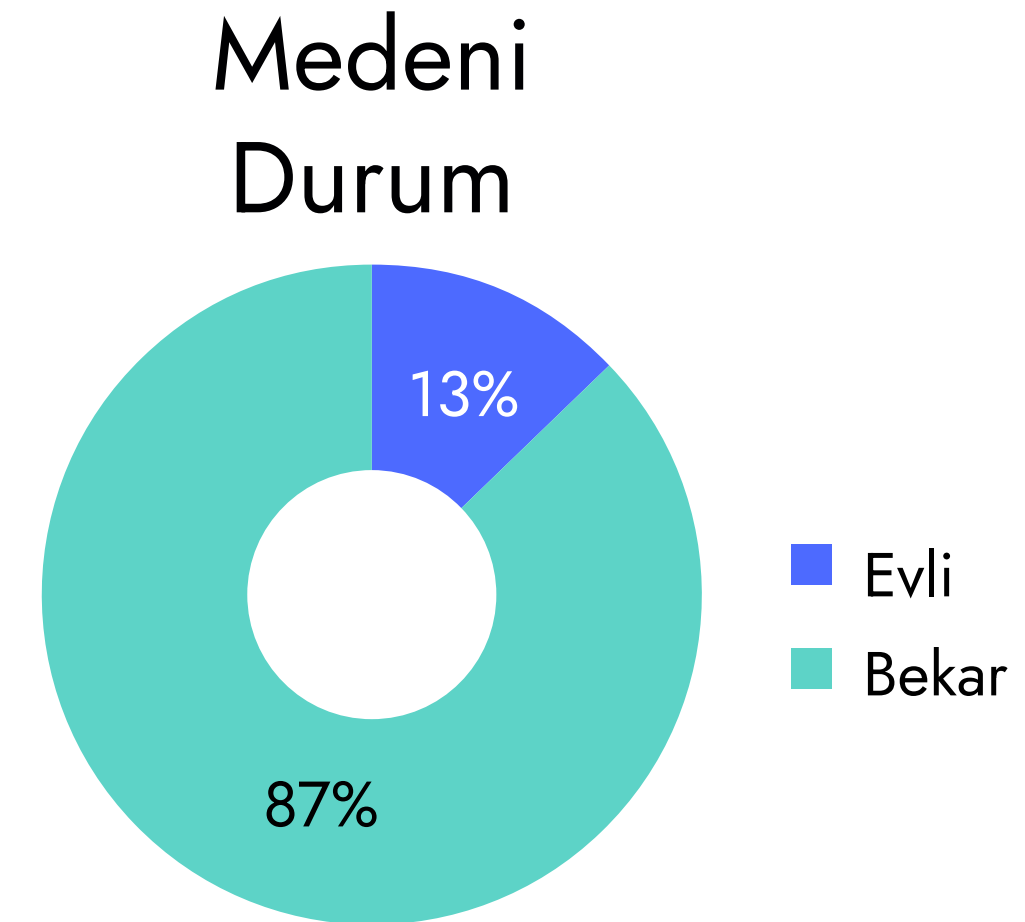
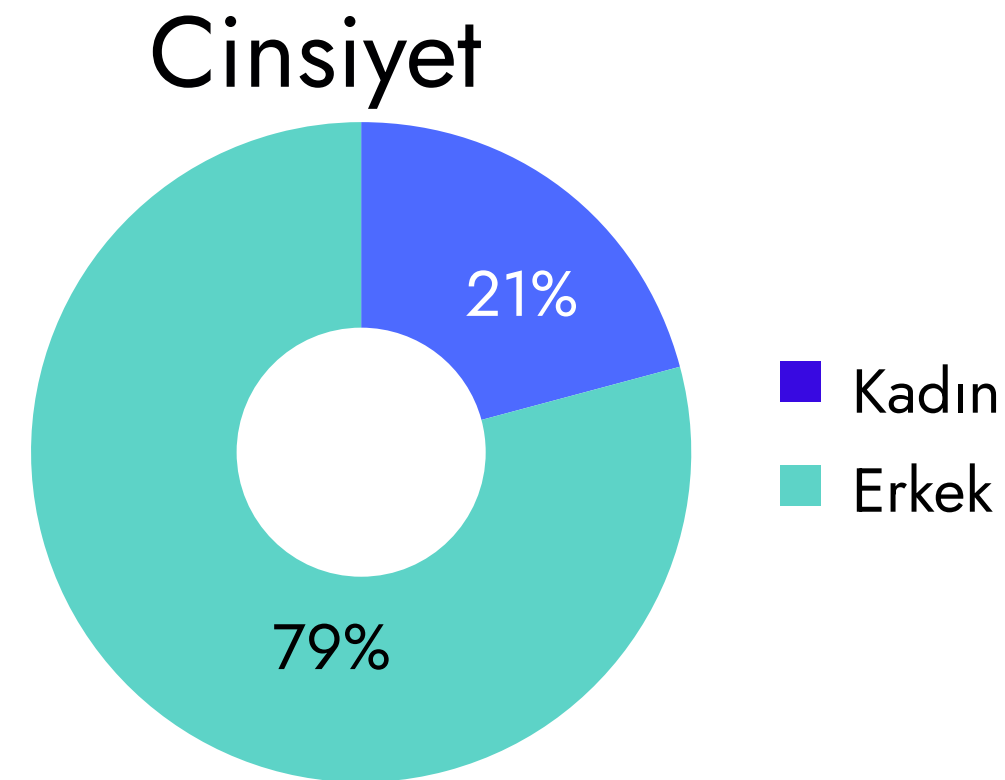
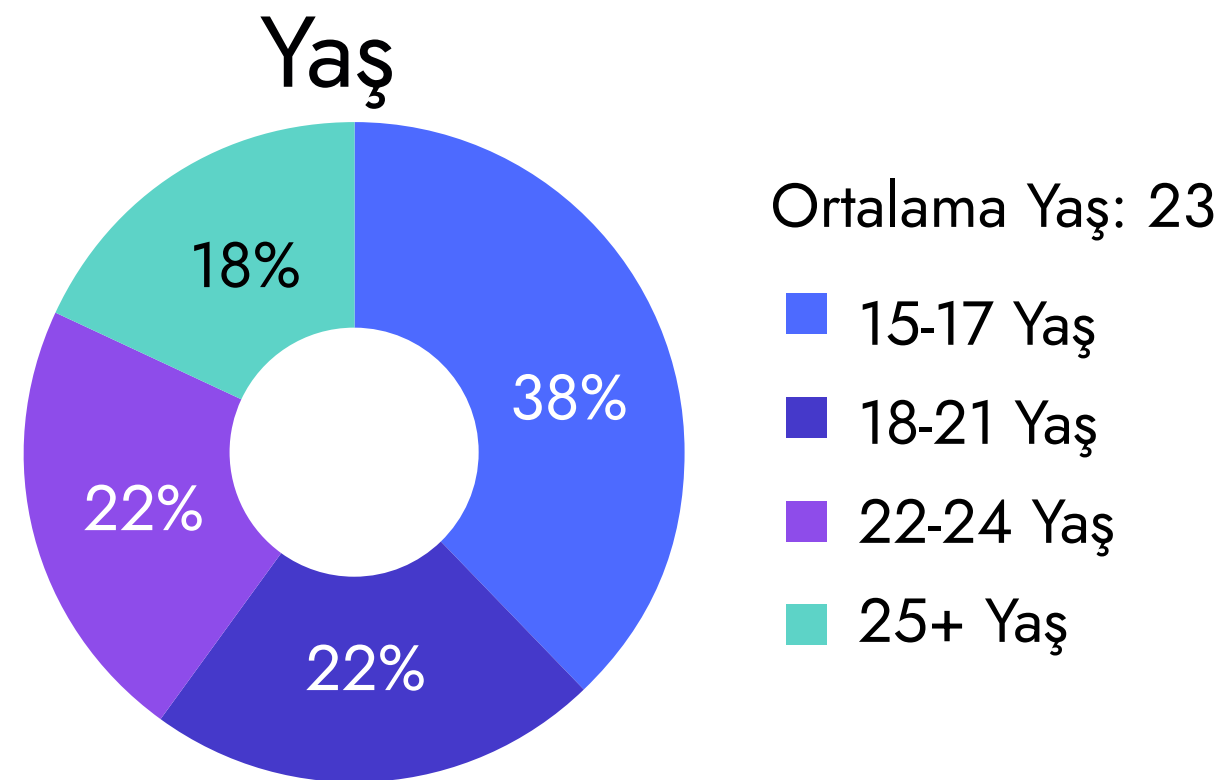

SIKIŞMIŞLIK HİSSİ-ni hafifletecek,
farklı alternatiflere ve farklı imkanlara da
sahip olabileceklerini, diplomanın herşey olmadığını
KURUMSAL OLARAK duymaya ihtiyaçları var

Öğrenci Adayları / Demografik Profil

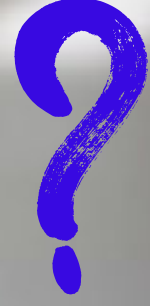
Mesleki ve teknik eğitim almak isteyen öğrenciler veya halihazırda bir iş sahibi olup alanını değiştirmek isteyen kişiler ile görüşüldü. Görüşülen kitlenin kadın-erkek açısından dengeli olmasına dikkat edilse de **potansiyel açısından erkeklerin bu alana yönelim eğiliminin daha yüksek olduğu** gözlemlendi. Öğrenci adayları kitlesi içerisinde yaklaşık 65%'lük kesim Z kuşağı profiline sahip.

Öğrenciler

08

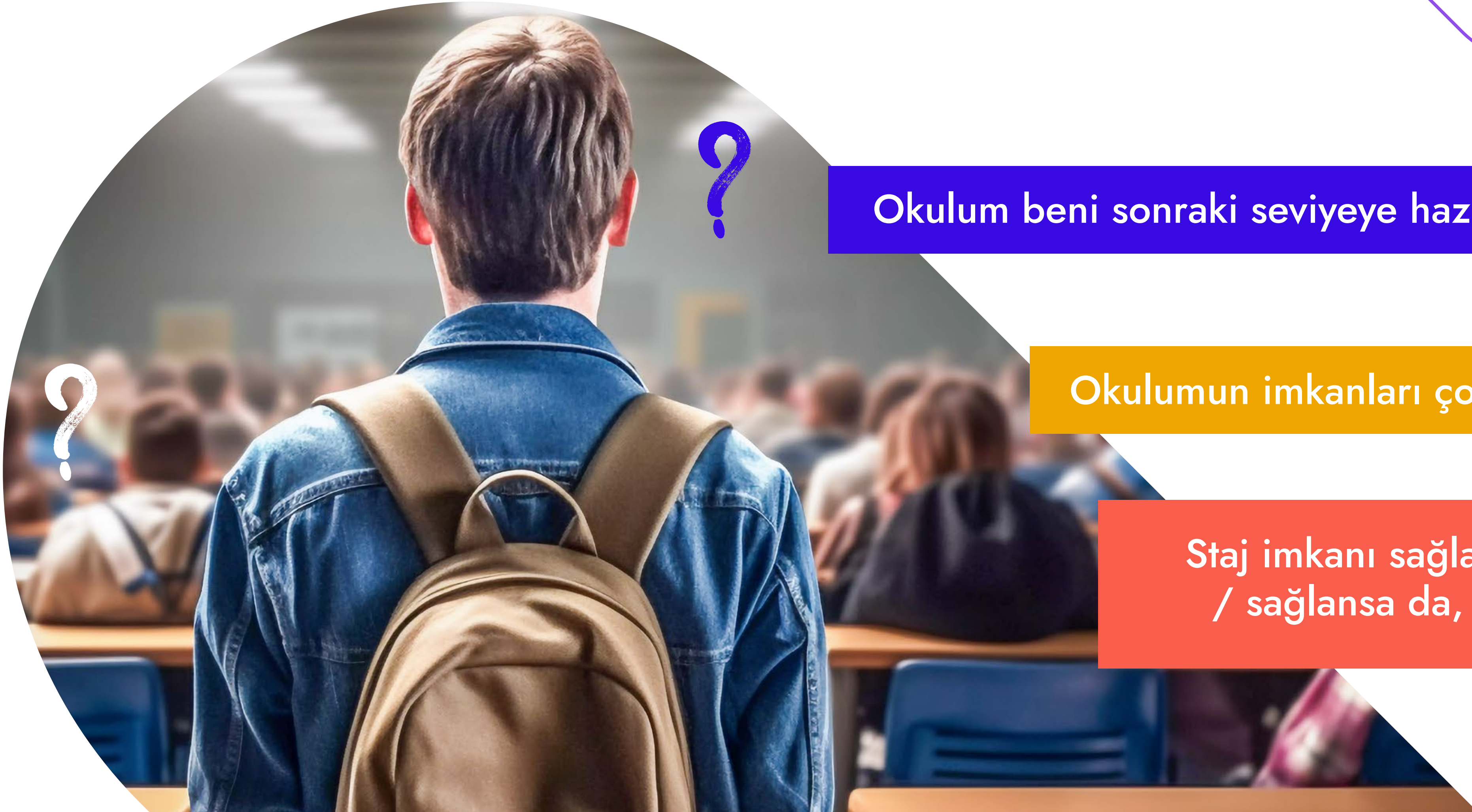
Öğrenciler okudukları okullarda büyük bir oranda hayal kırıklığı yaşıyorlar.

Okulum beni sonraki seviyeye hazırlıyor mu?

Okulumun imkanları çok yetersiz.

Staj imkanı sağlanıyor dense de / sağlansa da, çok niteliksiz.

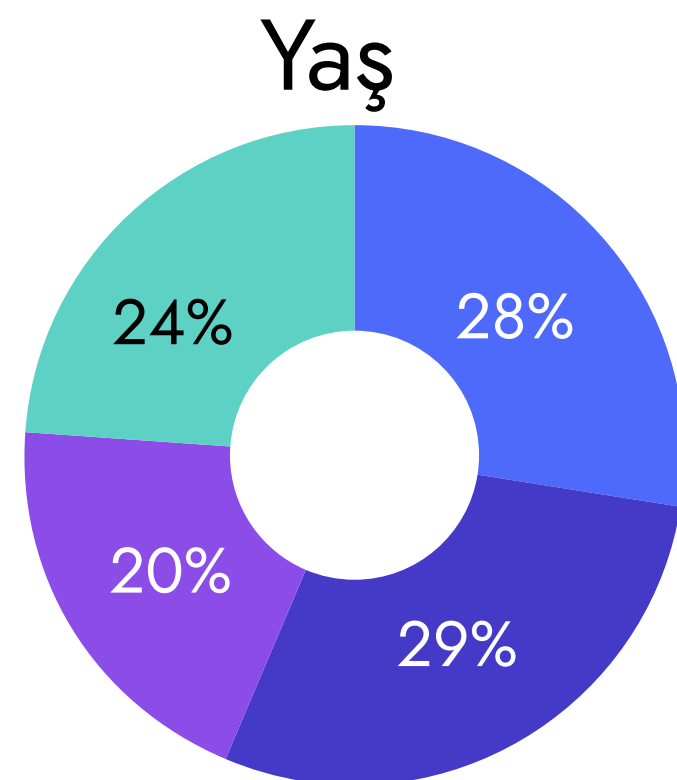

Teknoloji ve dijital yaşamın içine doğmuş gençler; okyanusun içinde yüzdükleri ve her türlü bilgiye kolayca eriştikleri için kendilerini alabildiğine özgür hissediyor. Diğer yandan da **“kendilerine sahip çıkılma”** hissine ve **“sen de sahip olabilirsin”** önermelerine gizliden gizliye ihtiyaç duyuyorlar.

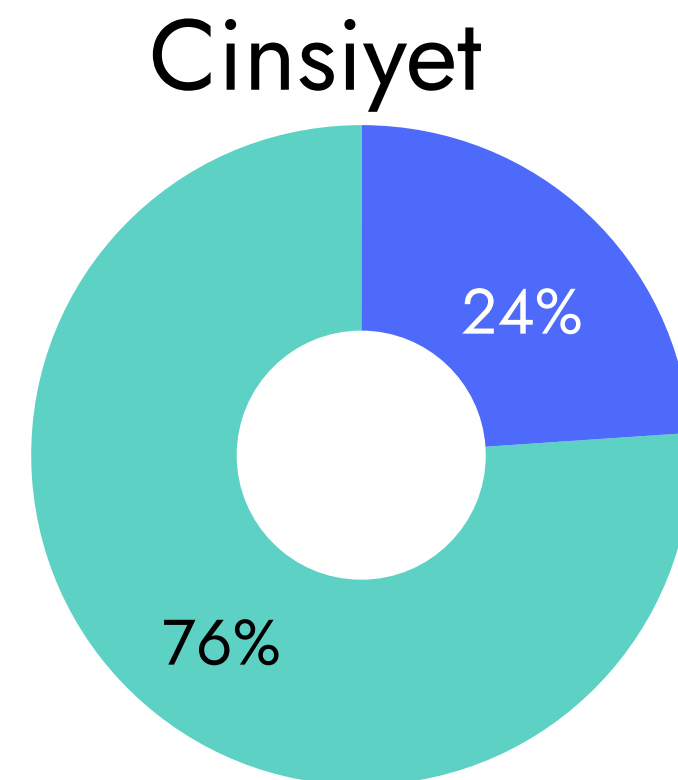
Öğrenciler / Demografik Profil

Mesleki ve teknik eğitim almakta olan öğrenciler ile görüşüldü. Lisede veya herhangi bir kurumda öğrenciliğine devam ediyor olması yeterli koşuldu. Görüşülen kitlenin kadın-erkek açısından dengeli olmasına dikkat edilse de **potansiyel açısından erkeklerin bu alana yönelim eğiliminin daha yüksek olduğu** gözlemlendi. Öğrenciler içerisinde yaklaşık 57%'lik kesimi Z kuşağı profiline sahip.

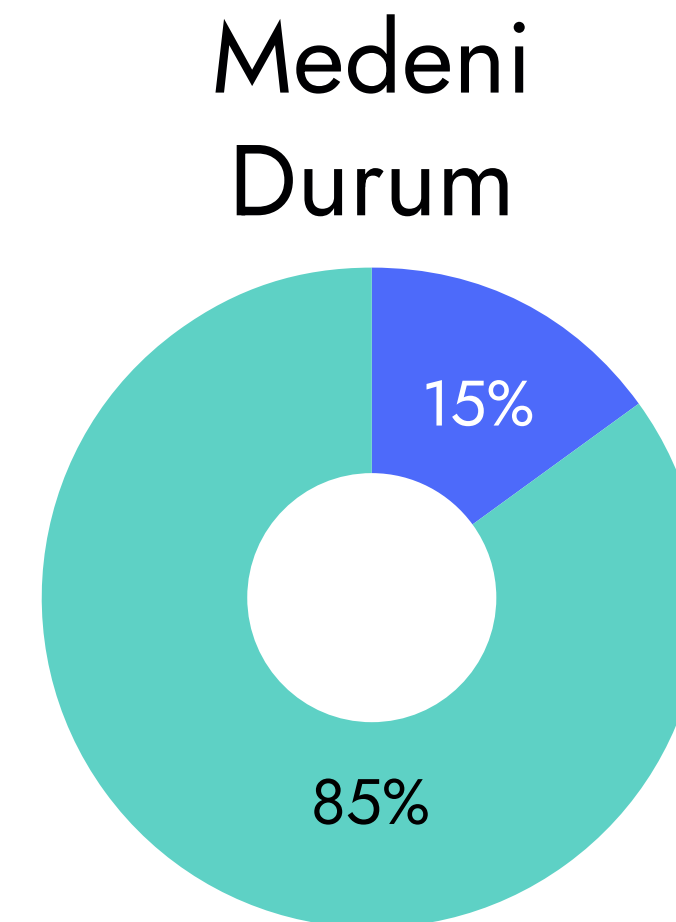

Ortalama Yaş: 23

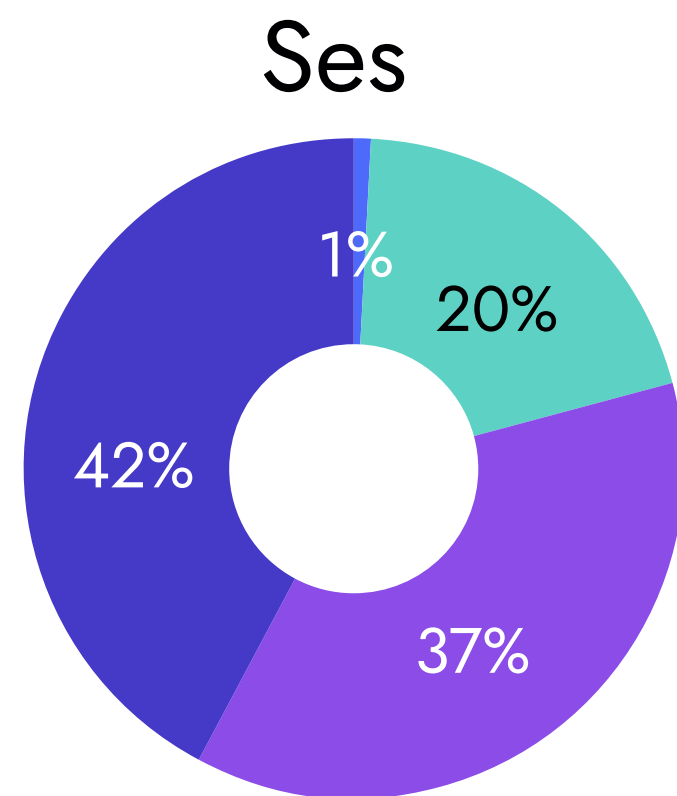
- 15-17 Yaş
- 18-21 Yaş
- 22-24 Yaş
- 25+ Yaş

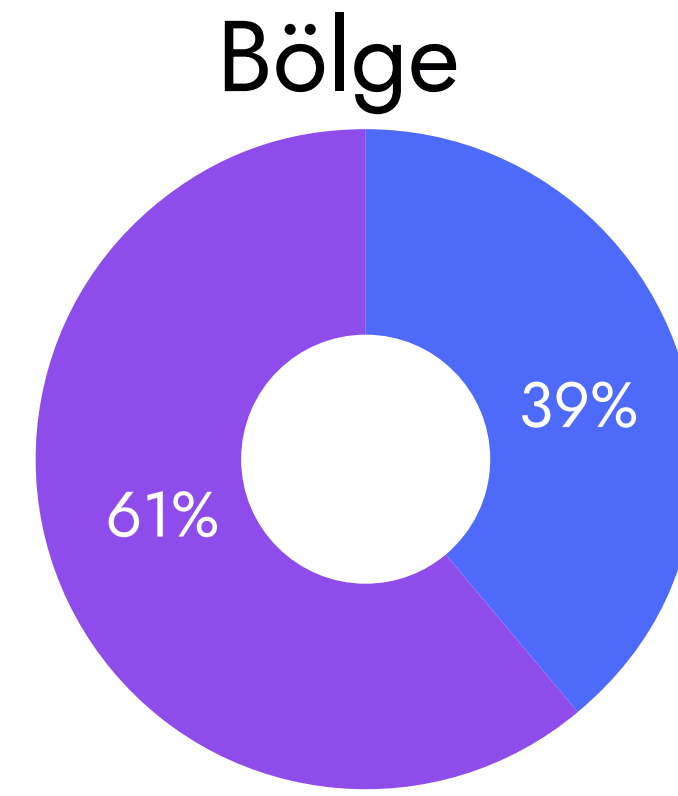
- Kadın
- Erkek

- Evli
- Bekar

- A
- B
- C1
- C2

- Metropol
- Anadolu

Mezunlar

11

Mezunlar bir diplomanın ve de bir tek uzmanlığın asla yeterli olmadığı gerçeğiyle karşılaşılıyor.

İçi boş okulların içi boş iş garantileri ile karşı karşıya kaldık.

İş bulmak için başka ne öğrenebilirim, hangi sertifikayı almalıyım?

Ailemizden alamadığımız görgüyü keşke okulumuzdan alabilseydik. ("İş hayatı görgümüz" eksik mezun olduk)

Mezunlar/Çözüm Önerisi

Meslek Edindirme Eğitimi mezunları kendilerinin daha donanımlı olduklarına inansalar bile “**çalışma hayatına**” başladıklarında işverenin kendilerinden beklentilerinin gerisinde kaldıkları gerçeği ile yüzleşiyorlar.

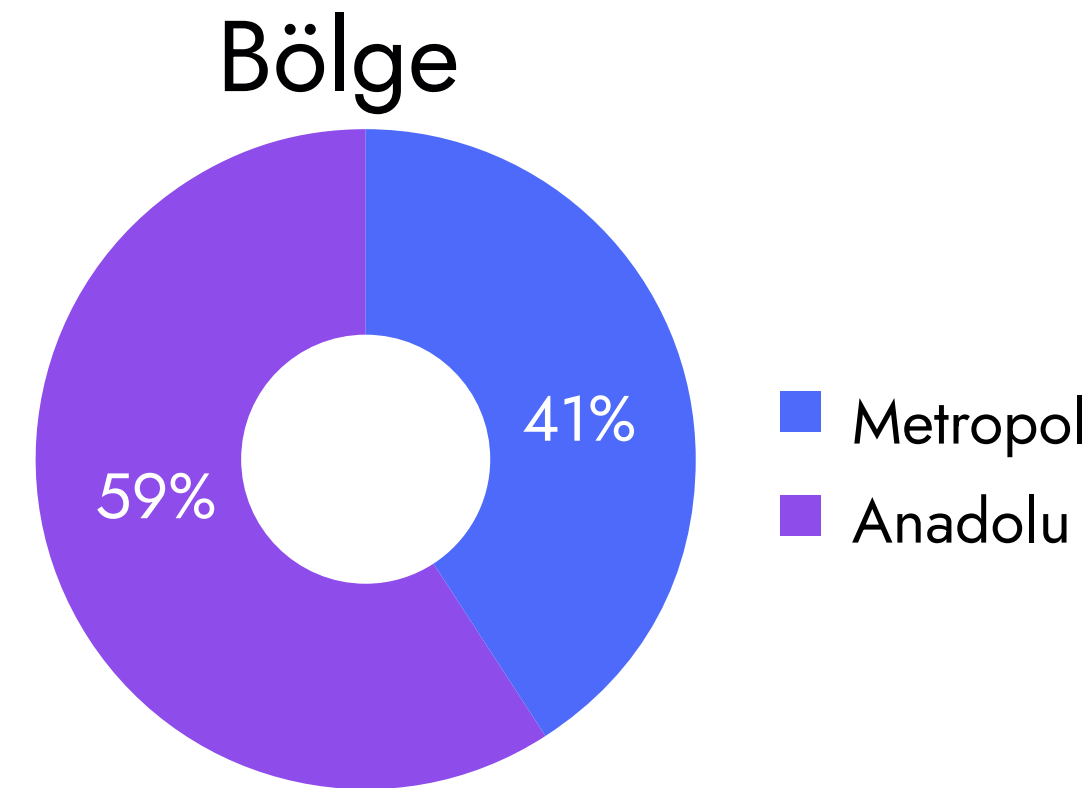
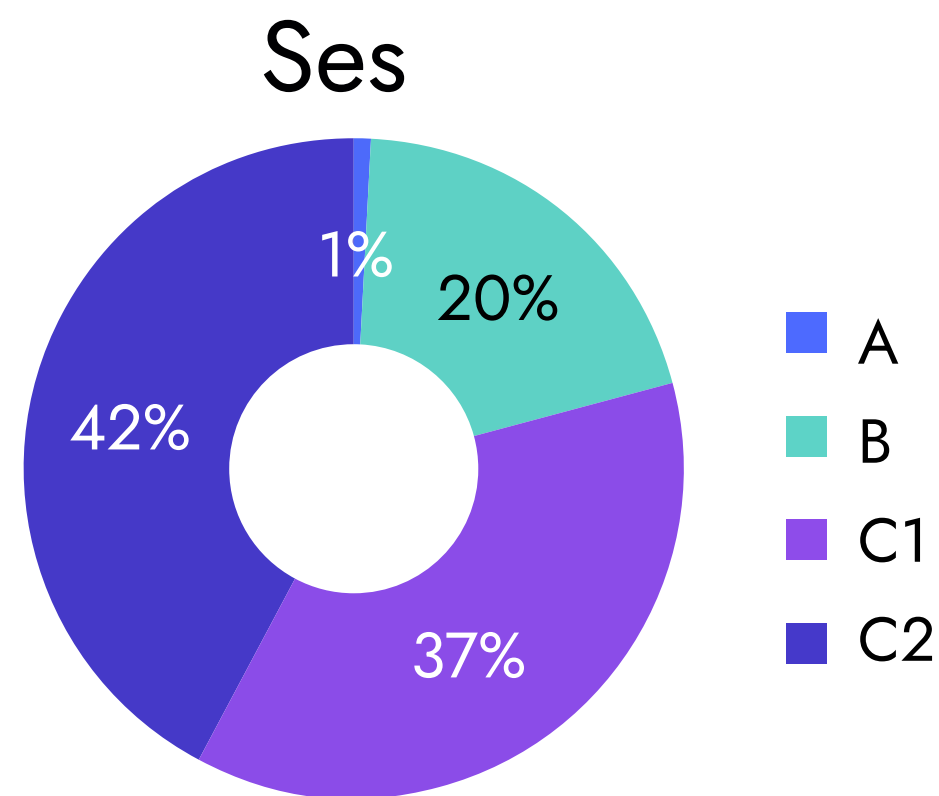
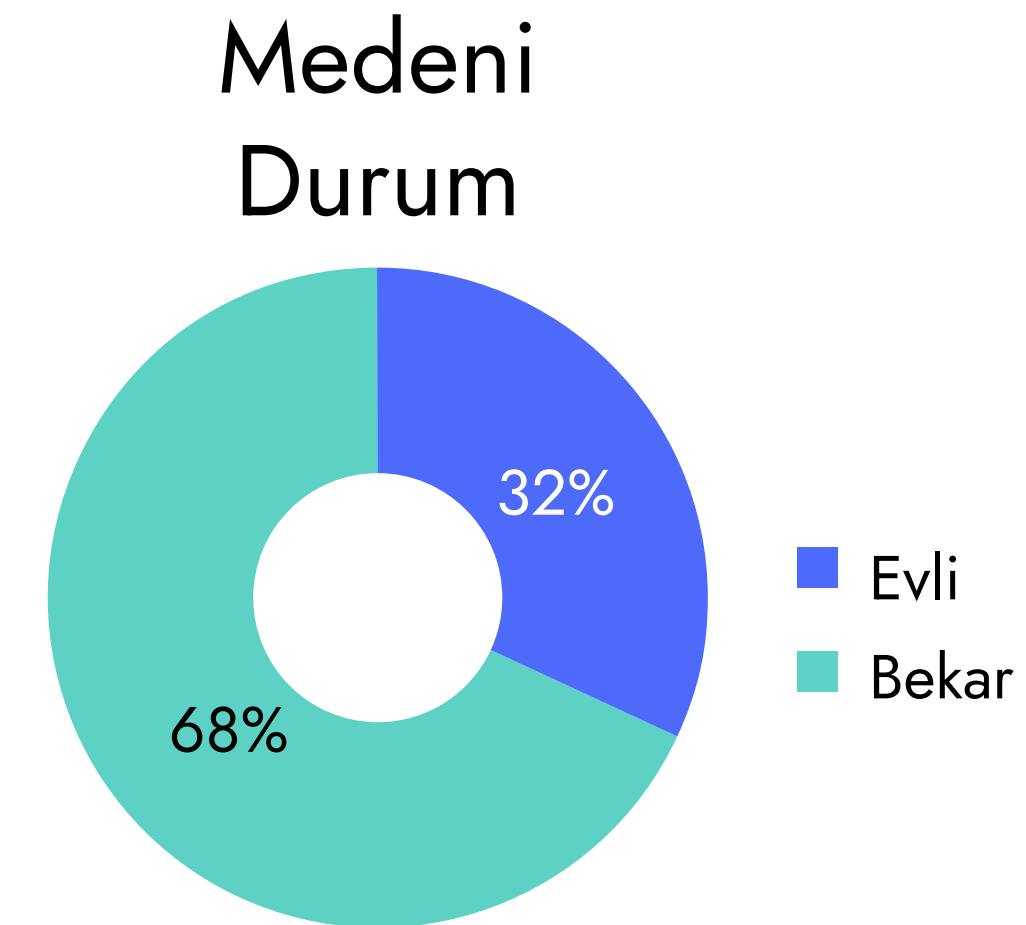
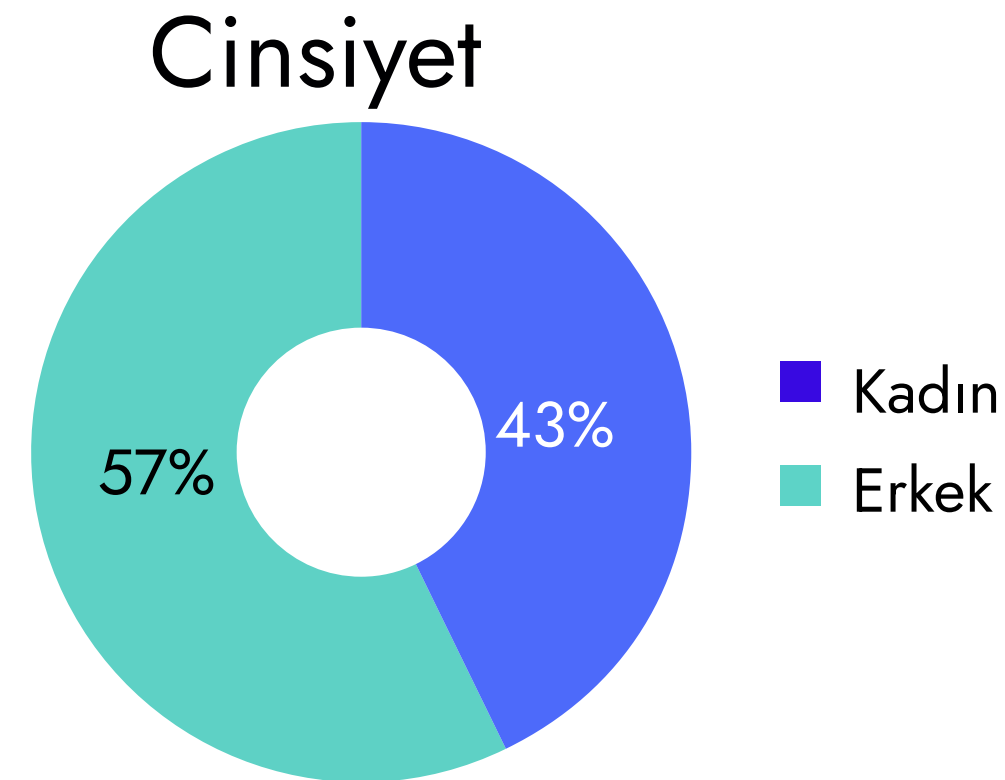
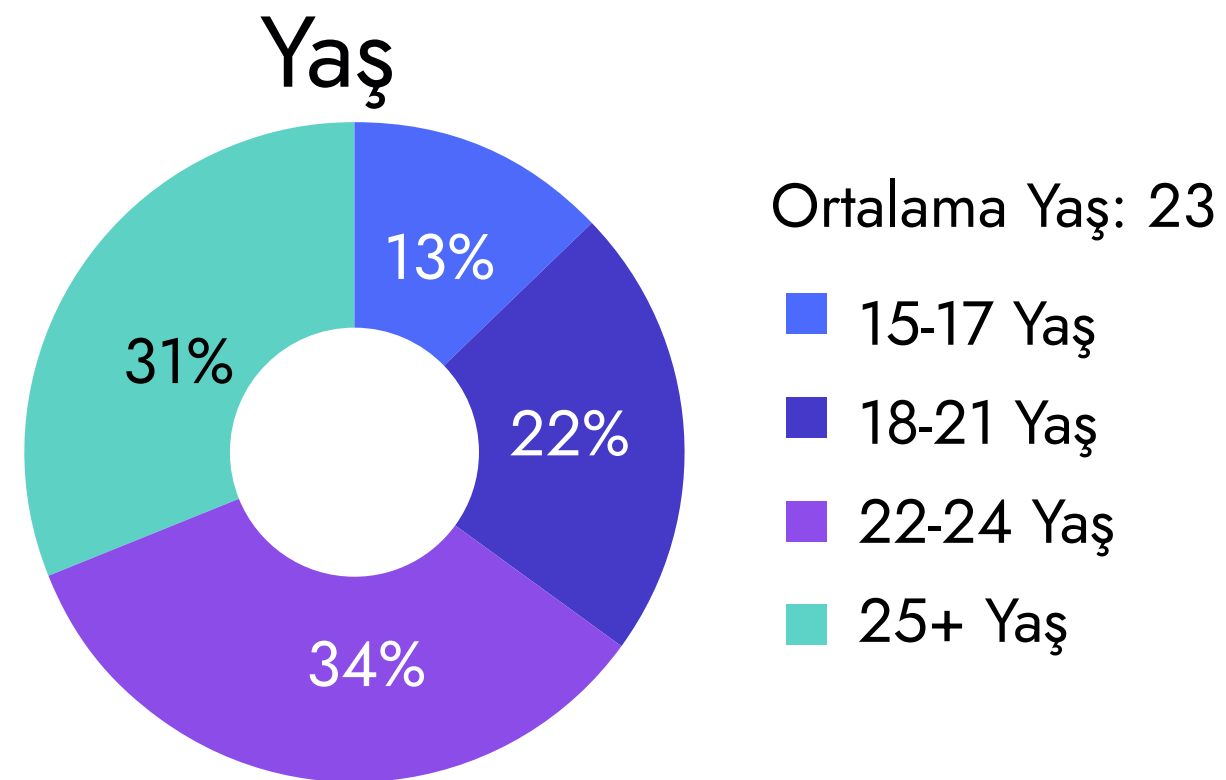
Donanımlı üniversite mezunlarıyla karşılaştırıldığında karşı özellikle tavır ve davranışlarda eksiklerini hissediyorlar.

Üniversite teorik eğitime karşılık mesleki eğitimin **Pratik uygulamaları ile donatıldıklarını bilmeye ve bu özgüveni taşımaya** ihtiyaçları var.

Mezunlar/Demografik Profil

Meslek lisesi, teknik lise ya da belli bir mesleki eğitim programından mezun olan ve bu alanda çalışan kişiler ile görüşüldü. Görüşülen kitlenin kadın-erkek açısından dengeli olmasına dikkat edilse de **potansiyel açısından erkeklerin bu alana yönelim eğiliminin daha yüksek olduğu** gözlemlendi. Öğrenciler içerisinde yaklaşık 30%'luk kesimi Z kuşağı profiline sahip.

Aileler

Mesleki eğitimi destekleyen ve çocuğunu teşvik eden aileler ve etmeyenler olarak ikiye ayrılıyorlar.

► Destekleyen

► Desteklemeyen

Desteklemeyen aileler "etiket" in iş bulmada hala en önemli etken olduğuna inanıyor.

Destekleyenler ise, mesleki eğitim bilgi ve deneyimi genelde o ailede olanlarda oluyor.

Desteklemeyenlerden ana çıkarım:
Çocuklarının becerileri, mutlulukları ya da gelecekleri değil, etiketleri, yani diplomaları önemli.

Destekleyenlerden ana çıkarımlar:
Boş kalıp "it-kopuk" olacağına, doğru düzgün bir mesleği olsun.

Mesleğini severse işini iyi yapar, işini iyi yaparsa da zaten, hem para kazanır, hem de mutlu olur.

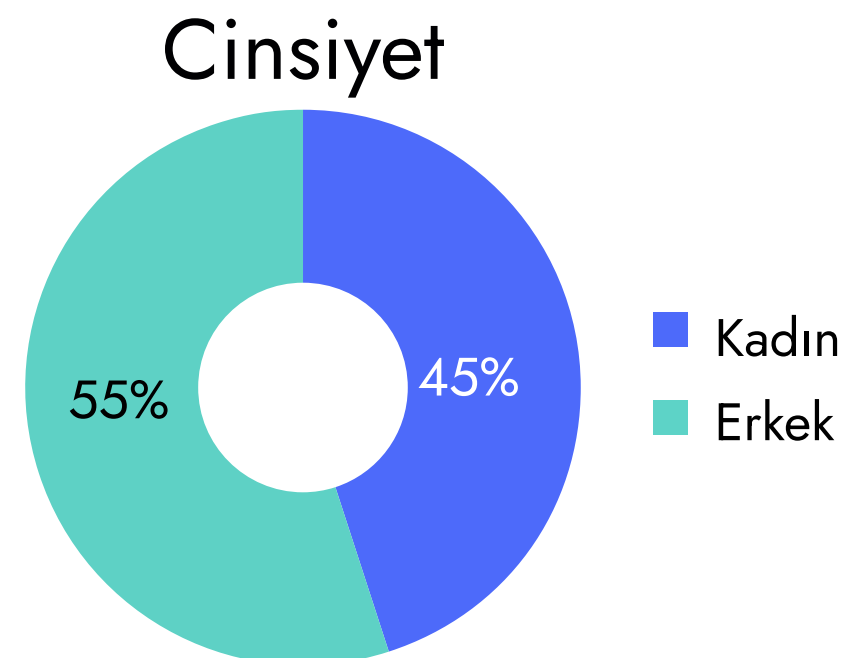
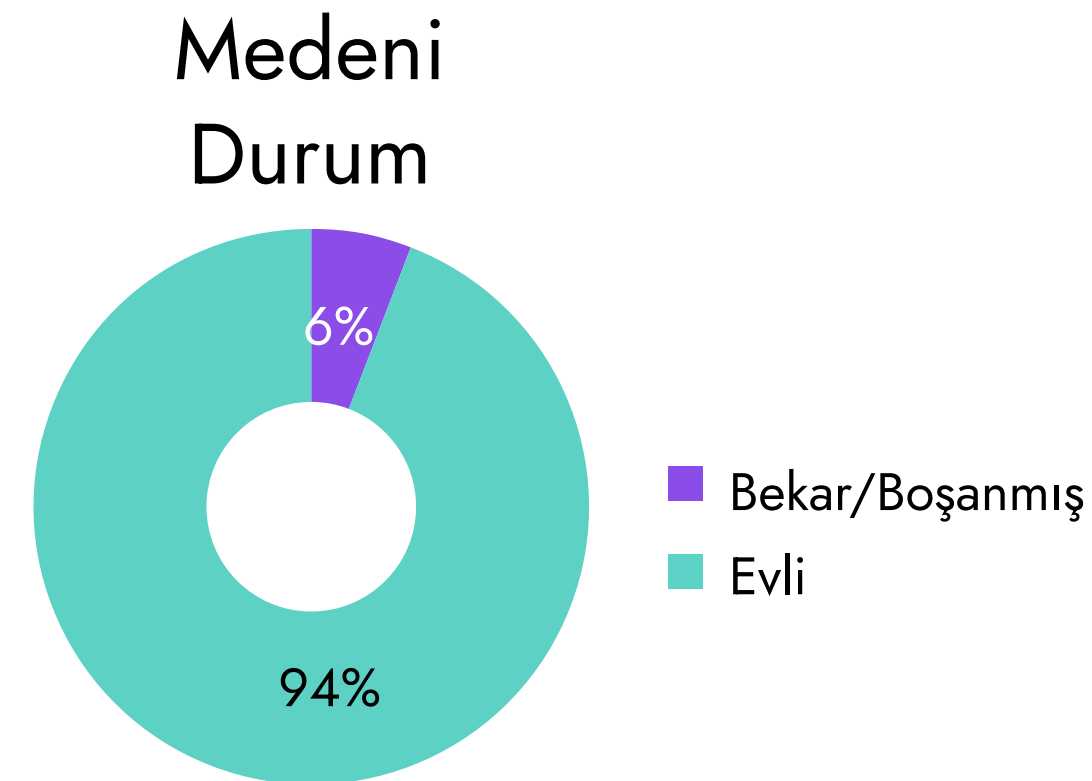
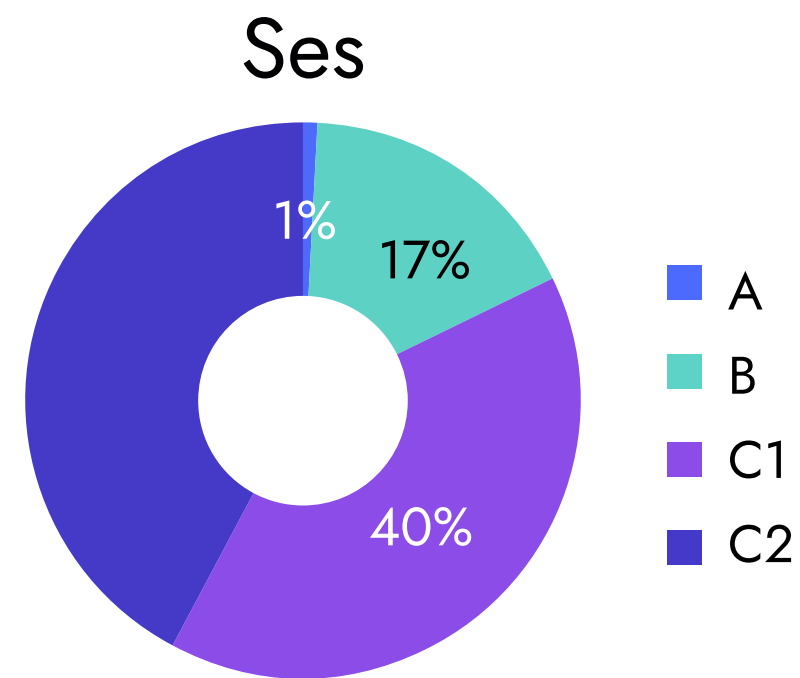
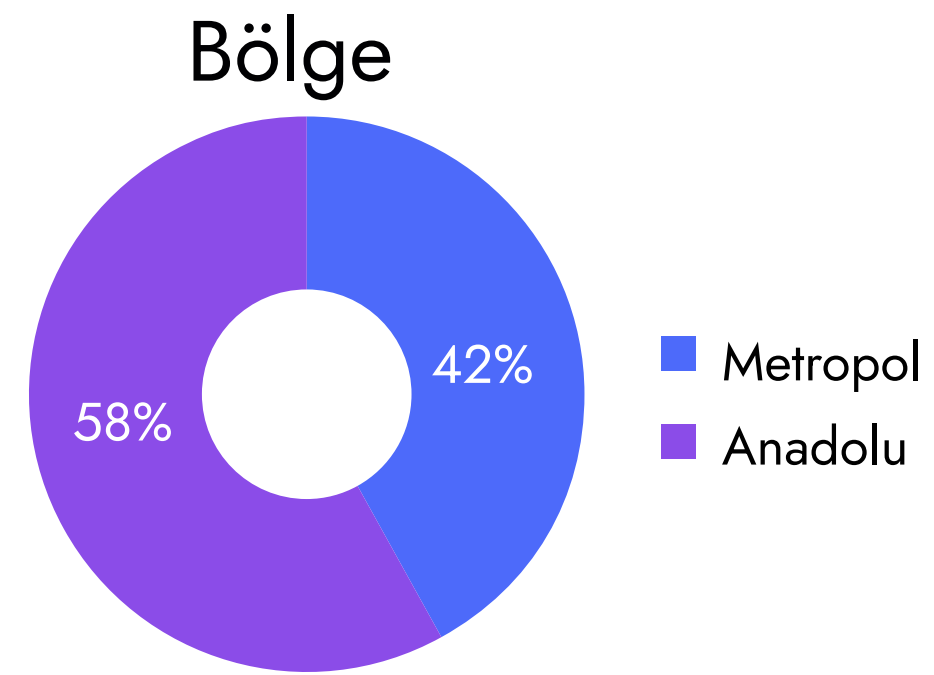
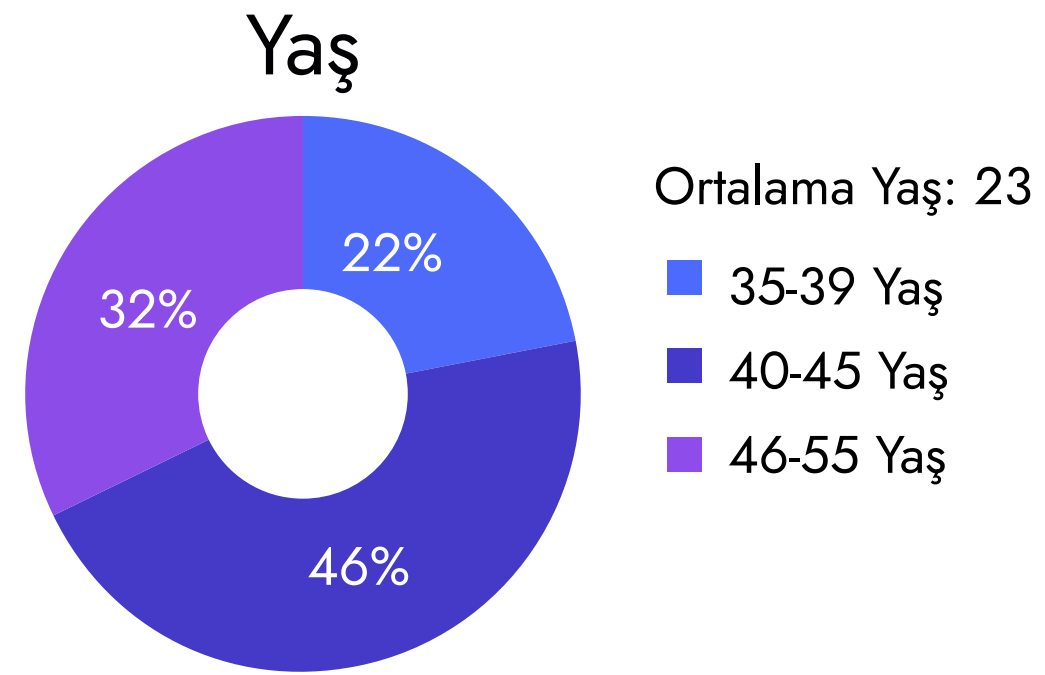

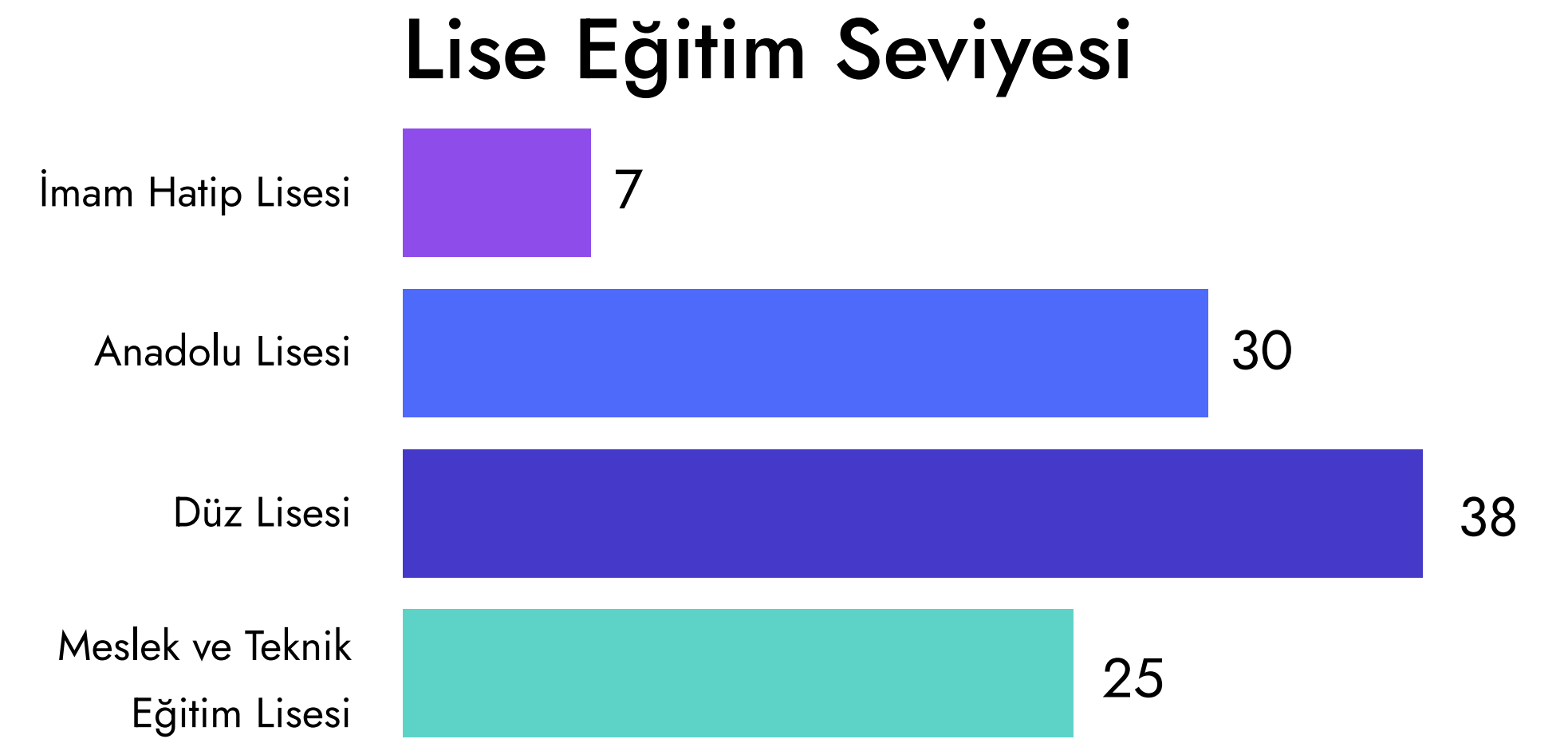
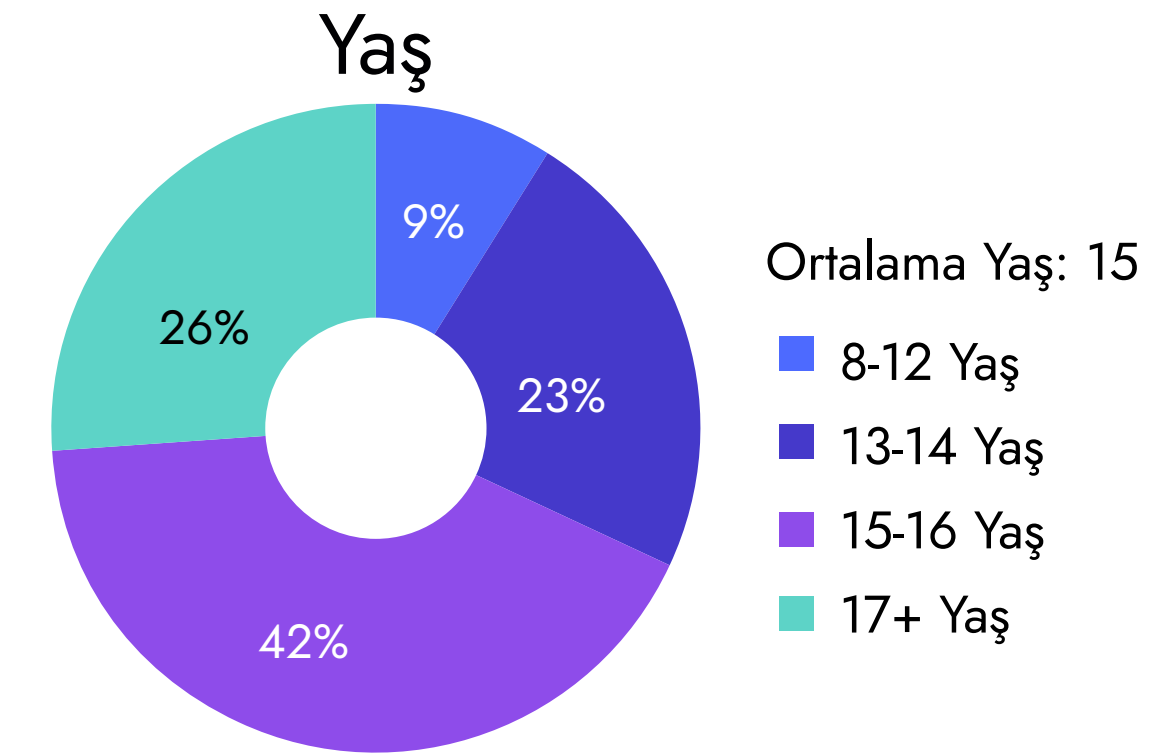
**“Mutlu evlat = Mutlu birey =
İşinde mutlu işinde başarılı =
Değeri ve katma değeri yüksek çalışan”**
denklemini ile tüm süreci anlamaya ve
toplumdaki değersizlik algısını
kırmaya yönelik iletişime ihtiyaç duyuyorlar.

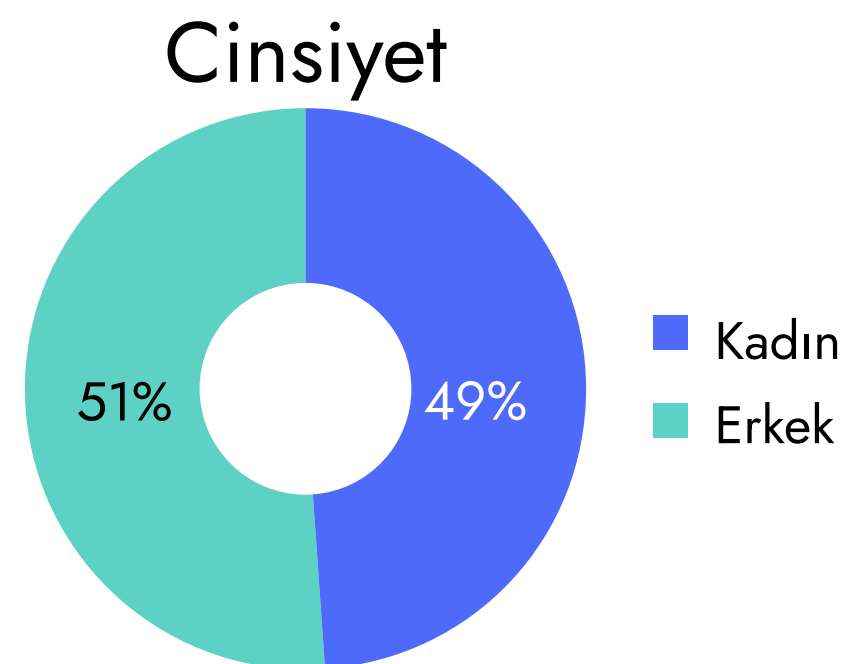
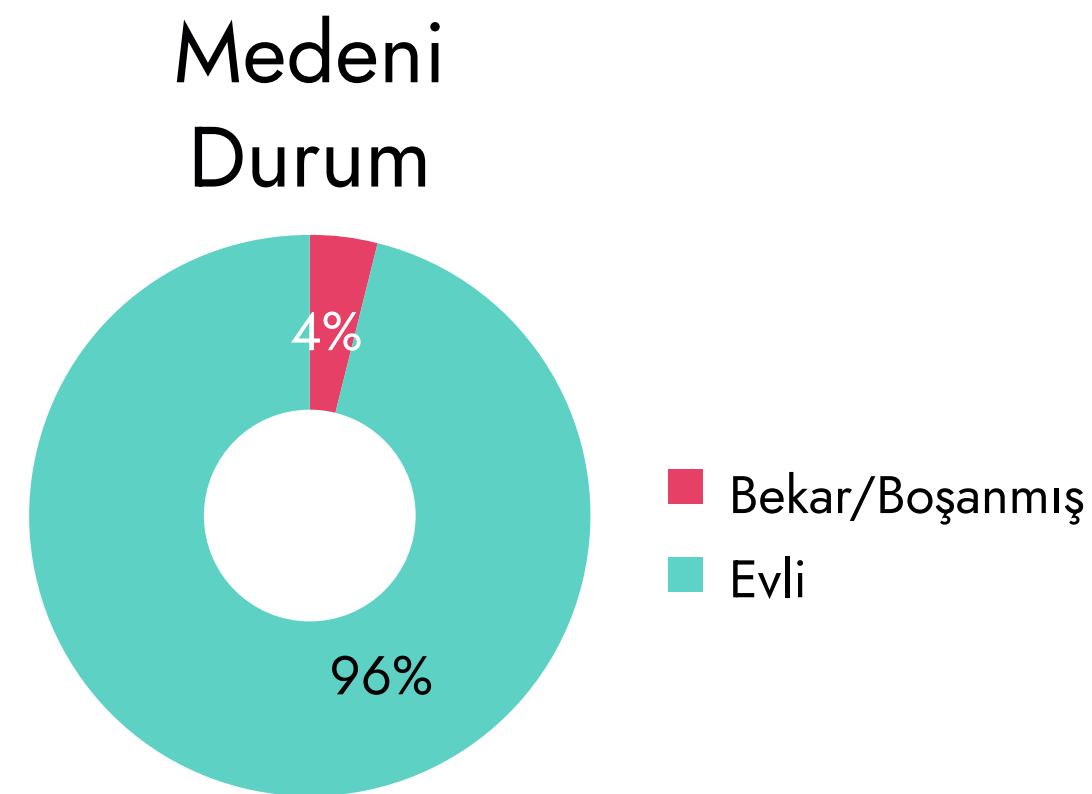
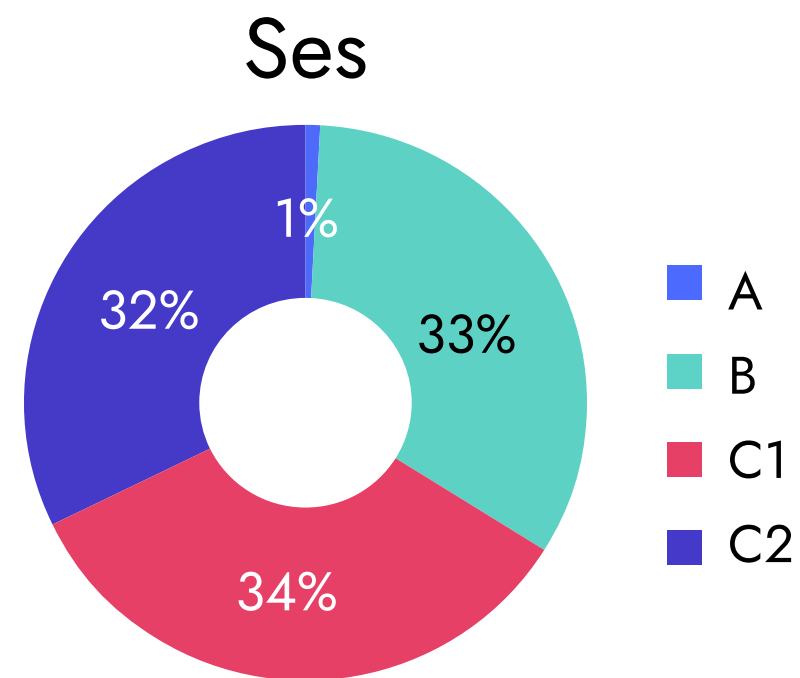
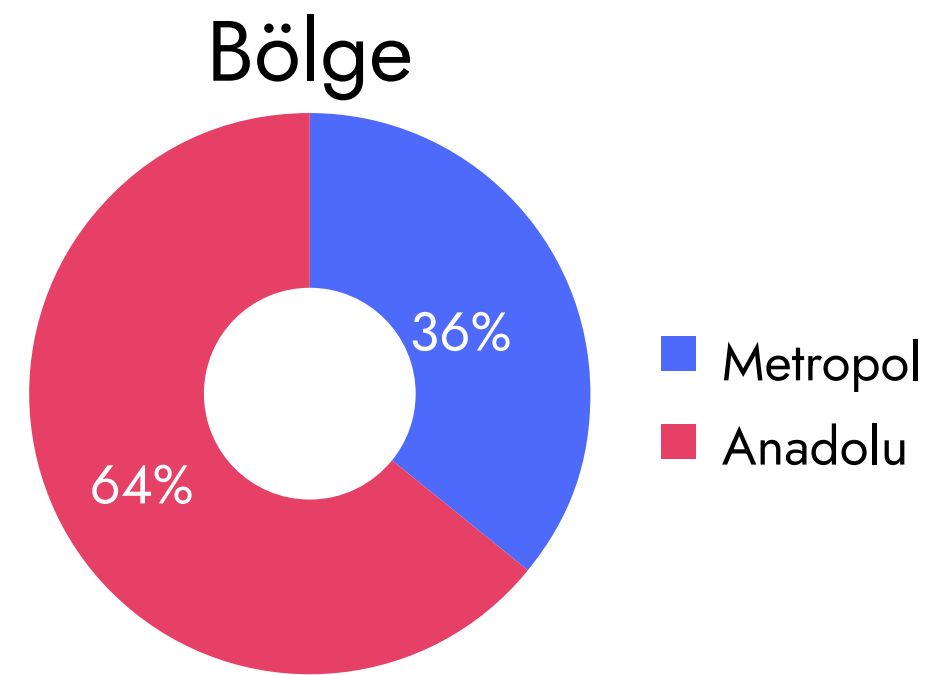
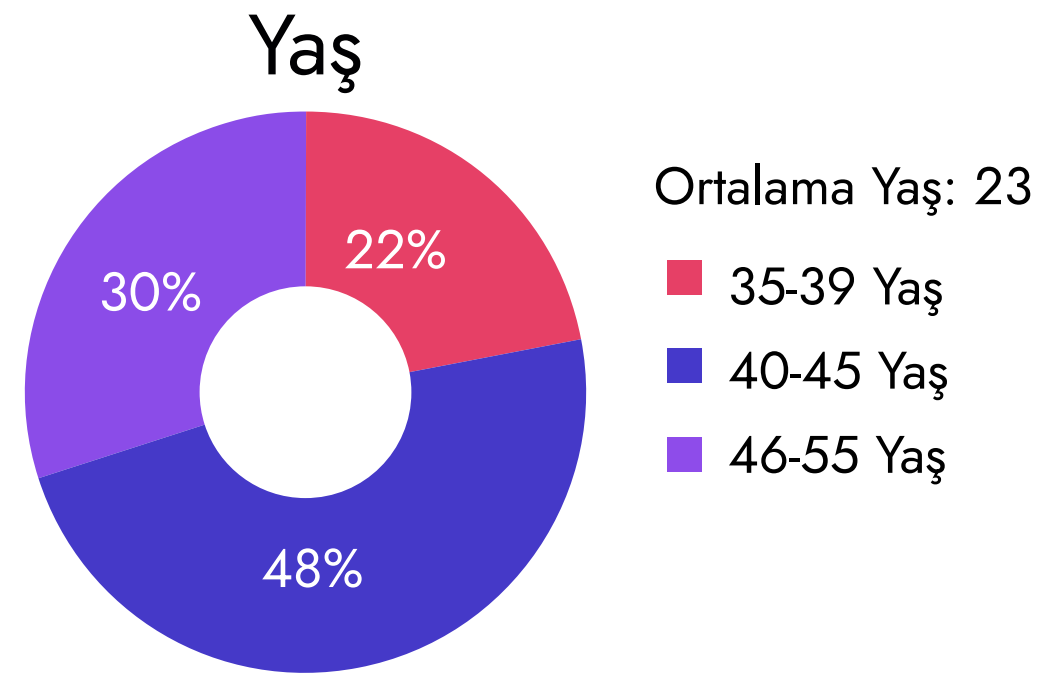
Aileler/ Demografik Profil/ Destekleyen

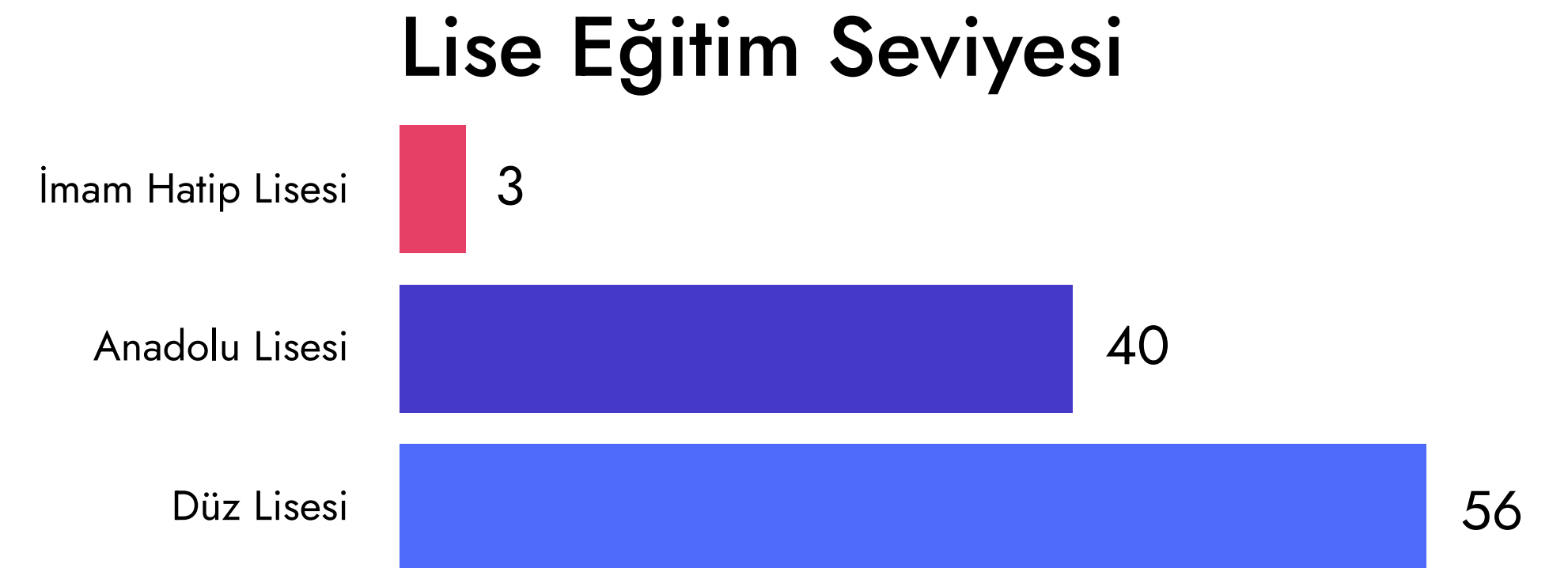
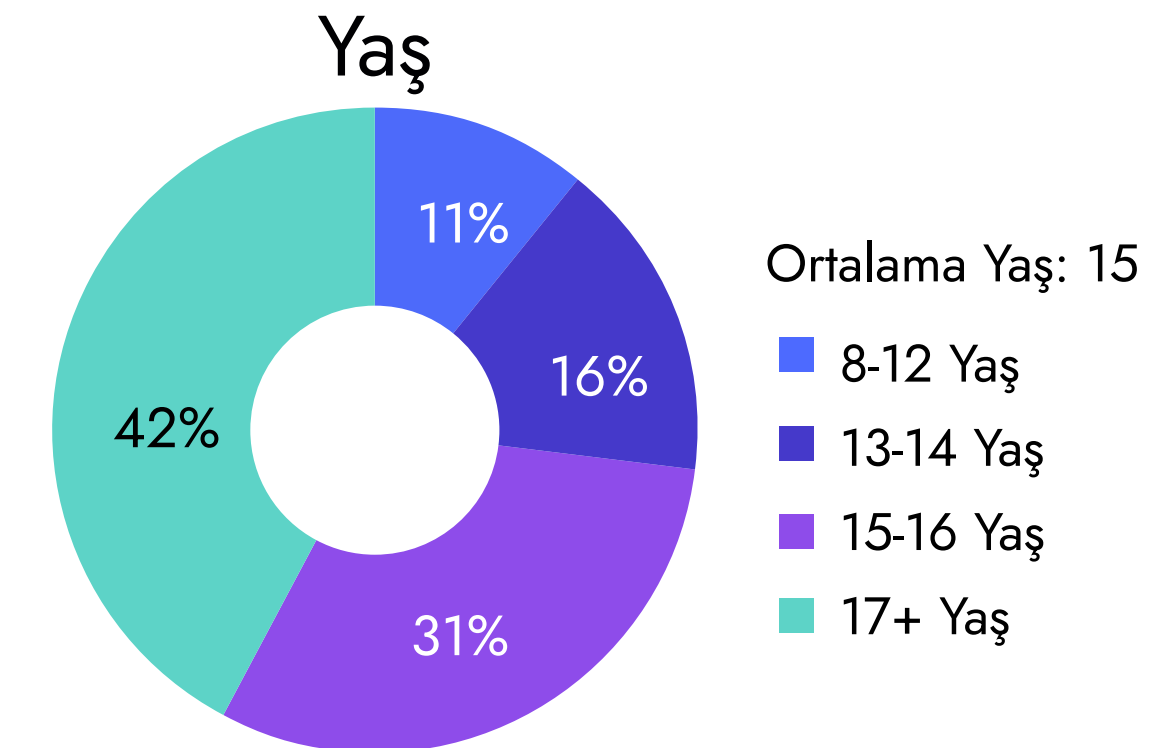
Çocuk Hakkında

Aileler/ Demografik Profil/ Desteklemeyen

Çocuk Hakkında

İşverenler

İşverenlerin ise büyük bir problemi var. Verilen eğitimi yeterli ve nitelikli bulmuyorlar.

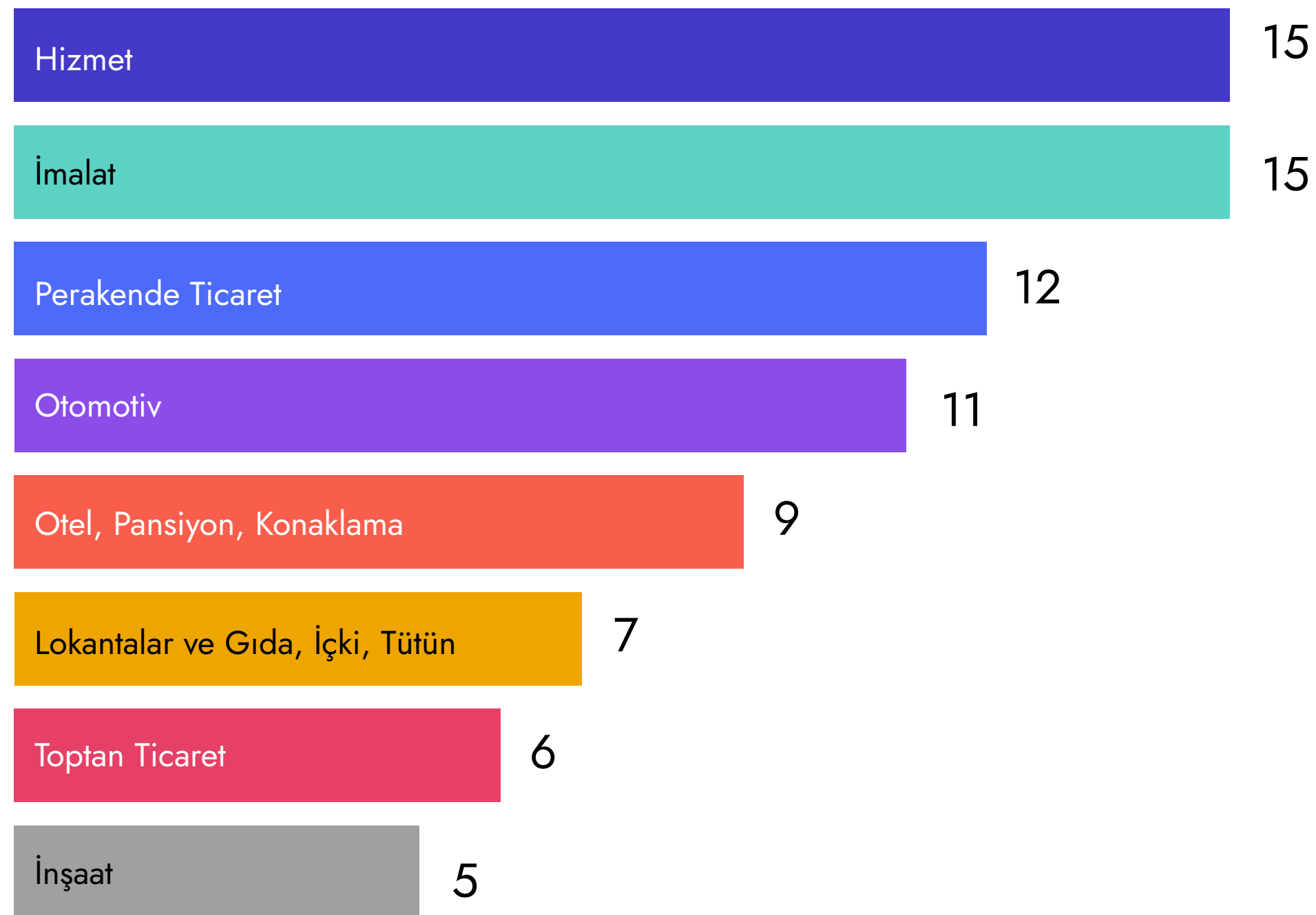

İşverenler özellikle uzmanlık eğitimlerini yeterli ve nitelikli bulmuyor.

Tekrar tekrar “işbaşı eğitimi” vermeleri gerektiğini ve aslında bir çok konuda uzmanlık eğitimlerinin daha nitelikli olması gerektiğini söylüyorlar.

İşletmenin Faaliyet Alanı

İşletmenin Çalışan Profili

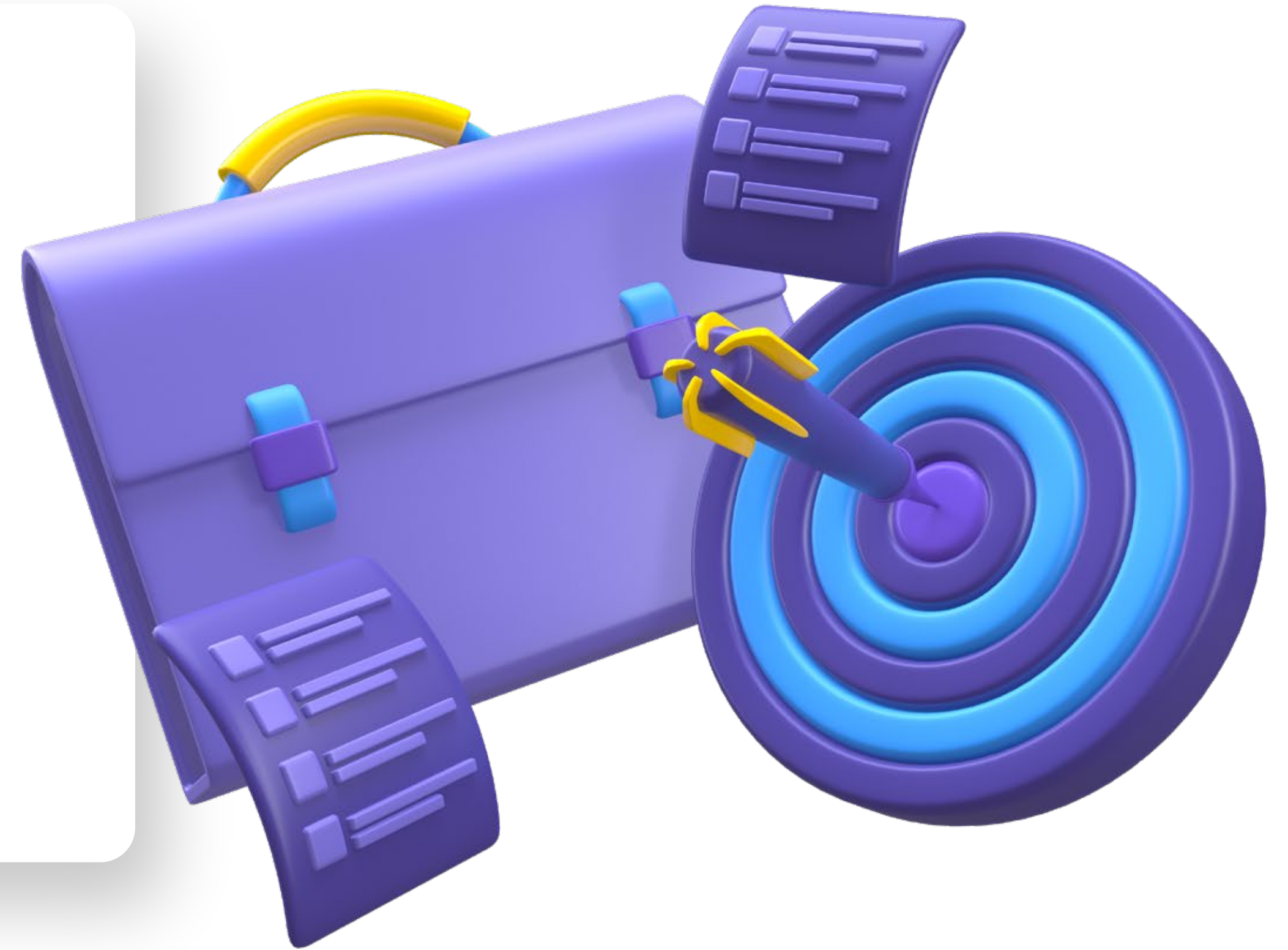
4 yıllık üniversite mezunu çalışan bulunma	88%
2 yıllık meslek yüksek okulu mezunu çalışan bulunma	95%
Meslek edindirme kursundan çıkmış sertifikalı çalışan bulunma	100%

İşletmelerin %88'i 4 yıllık üniversite mezununu, %95'i 2 yıllık meslek yüksek okulu mezununu ve %100'ü Meslek edindirme kursundan çıkmış sertifikalı çalışan bulundurmaktadır.

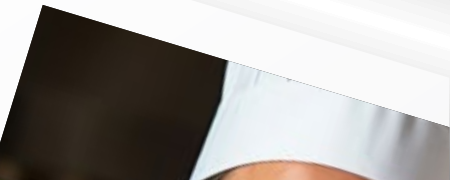
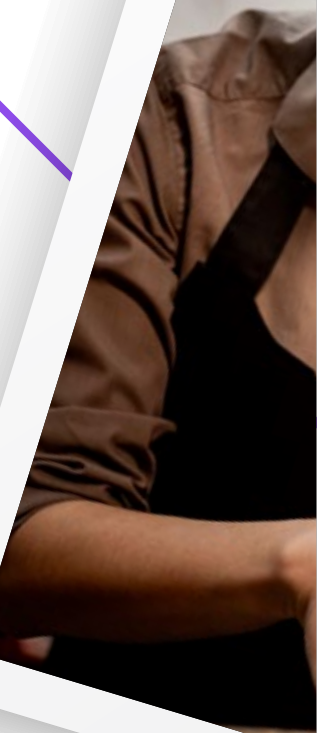
İşverenler/Çözüm Önerisi

İşletmelerin yeni nesil çalışanlarını tanımaya, gençlerin ise iş yaşamındaki her seviyeden “angarya” niteliğindeki işlerin “asıl” işlere götüren basamaklar olduğunu anlamaya ihtiyaçları var.

**Biraz da
paydaşlarla
sohbet edelim...**

Öğrenci Adayı

SERGEN / MESLEK LİSESİ'NE BAŞLAYACAK

Motor tasarım, elektrik teknikerliği, yazılım okumak istiyor. Hayallerinde bu üç kulvarı birleştirerek kendisine ait bir ürün çıkarmak var.

Motivasyonlar;

Ailesinin kısıtlı durumunun ve ülkedeki mevcut işsizliğin farkında.

Ergen psikolojisi nedeni ile aile baskısından kendisini kurtarmak, özgürlüğünü ilan etmek, hesap verme durumunu minimuma indirmek. Kendi parasını kazanarak nereye nasıl harcama yapacağını görmek. Kendisini ortaya koymak, ürettikleri ile öne çıkmak.

Okul ve ödevlerden arta kalan vakitlerini değerlendirmesinde öne çıkan;

Dayısının elektrik dükkanında çıraklık, evde bozulan herşeyi tamir etmek.

Tamir etmek onun için 3 boyutlu, gerçekten bir işe yarayan puzzle yapmak gibi.

Youtube üzerinden tasarım kanalları seyretmek.

Sanal ortamda oyun oynamak, sanal topluluklar üzerinden insanlarla iletişime geçmek.

Oyunlar üzerinden al-sat, ticarete yatkınlığını geliştirmek.

Meraklı olan her konuda forumlara başvurarak insanlarla konuşmak, hızlı bilgi edinmek.

Kullanacağı bilgi için kullanacağı kadarının peşinden koşmak.

Geleceğe yönelik hayalleri;

Kendi youtube kanalını açarak, kendi tasarımlarını sergilemek, satışını yapmak, para kazanmak.

Tasarım ürünleri için forumlar üzerinden yarışmalara katılmak.

13-14 yaş öğrenci adayları sanılanın aksine etiketlerin peşinden koşmayabilir, Alfa Kuşağı olarak geçen bu kuşak için sınırlar, kurallar ve kalıplar onlar için yıkılması gereken duvarlar olarak görülmektedir.

Evden ve okuldan nitelikli bir yönlendirme alamadığında hayalleri harçlığından daha iyi bir iş. Ne yapacağını tam anlamı ile bilmiyor. Kendi yeteneklerinin de farkında değil.

AYŞEGÜL / TURİZM & OTELCİLİK ÖĞRENCİSİ

Derslerinde çok başarılı olmadığı ve okumayı sevmediği için ailesi yönlendirmiş.

Okulundan memnun değil. Uygulama oteli, konferans salonu, seminer salonu, spor salonu bulunmuyor. Uygulama atölyelerinin eksik olduğunu, donanım ve ekipman olarak okulun boş olduğunu düşünüyor. Genel olarak kitaptan okuyarak, internetten araştırarak ders notlarını tamamlıyor. Servis, mutfak, kat hizmetleri atölyeleri için araç-gereç eksiklikleri bulunmaktadır.

Yazları lokantada çıraklık yapmış. Bu yaz bir tur acentesinde işe başlamış. Şimdilik misafirlerin ulaşım bilgilerini kontrol ediyor, sürece yardımcı oluyormuş.

Arkadaş çevresi geniş. Hem mevcut okulundan hem de sosyal medyadan kişilerle tanışıyor. Sosyal bir kimliğe sahip. En çok arkadaşları ile buluşmaktan hoşlanıyor.

Hayallerinden bahsetmek istemedi. Genel olarak ne yapacağını bilmiyor.

Turizm & Otelcilik alanında bilgisi görgüsü ve ilgisi zayıf. Aşçı olmak istediğini söyledi.

Yemek yapmaya merakı olup olmadığı sorgulandığında ise; reddetmiyor. Neden aşçılık sorusuna ise **“karizmatik, sözü dinlenir, bir ağırlığa sahip”** bulduğunu dile getiriyor üzerinden yarışmalara katılmak.

YASEMİN / MESLEK EDİNDİRME SERTİFİKASI SAHİBİ

Emekli olduğu için üretkenliğine devam etmek istiyor. Zorlu hayat şartlarının farkında. Nitelikli kurumlardan eğitime ayıracak bütçesi olmadığı için bu tür meslek edindirme kurslarına ilgisi olsa bile gücü yok.

İSMEK'lerde ise müfredat yeterli değil, oradaki hocalar kendilerine rakip yaratmak istemedikleri için bilgi sakladıklarına inanıyor. Bilginin para karşılığında verildiği noktada kuruma ve ayıracağı vaktin karşılığını alacağına güveni var.

Meslek edindirme kursu bitiminde iş imkanı sağlanması ile birlikte kurs sürecinde "**KREDİ YURTLAR KURUMU**"nun sağladığı kredi yardımı gibi eğitime destek verilmesi sonrasında kişinin günün şartlarına göre borcunu işe başladığında ödemesinin bu tür eğitim kurumlarına ilginin artacağına inanıyor.

Daha az nitelikli ara eleman ihtiyacı için hali hazırda mevcut orta yaş kitlesi gençlere göre daha sebatkâr. Desteğe ihtiyaçları var.

Desteklemeyen Aile

MESLEK LİSESİNE ÇOCUĞUNU GÖNDERMEMİŞ AİLE

GÜNİZ - ÖĞRETMEN / KIZINI ANADOLU LİSESİNE GÖNDERMEK İSTİYOR

Daha iyi bir eğitim alması ve eğitiminde ilerledikçe kariyerinde de ilerleyeceğine olan inancı yüksek. Neden tekniker olsun, mühendis olmak varken? Neden hemşire olsun, doktor olmak varken? Neden pratisyen olsun, cerrah olmak varken? ... şeklinde düşünen birisi.,

Çocuğunu küçüklüğünden beridir her türlü aktiviteye götürmüş. Bütçesini yönetmek için belediye ve kültür merkezlerinin hizmetlerinden faydalanmış.

Çocuğunun derslerini genel olarak iyi. Ancak sosyal media ve arkadaş çevresinin dağıtıcı olması nedeni ile genel olarak bu alanların kontrol altında tutulması gerektiğine inanıyor.

Çocuğunun hangi alanı seçeceğine kendi karar vermesi gerektiğine inanıyor. Ancak ne olursa olabileceğinin en iyisini seçmesi konusunda ısrarcı.

Resim, tiyatro, müzik, web tasarım, kodlama, aşçılık, .. Bunların hepsi çok güzel lakin bunlar mevcut işine ancak yardımcı olur. Üniversite sınavları için hazırlanması gerekiyor. Mevcut eğitim sisteminin ağırlığında bu tür ikincil bilezikleri almaya çocuklarının vakti olmadığına inanıyor.

Bu nedenle çok istese bile kızının ikinci bir bileziğinin meslek edindirme üzerinden olamayacağını düşünüyor. Üniversite kazansın o zaman hobi edinir, hatta hobisini iş imkanına dönüştürebilir, o vakit geldiğinden karışmam diyor.

Destekleyen Aile

MESLEK LİSESİNE ÇOCUĞUNU GÖNDERMEK İSTEYEN AİLE

AHMET - TEKNİKER / KIZININ ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİNE GİTMESİNİ İSTİYOR

Okumaya yönelik kızının hevesinin olmadığına inanıyor. Kızının daha çok tasarım ve sanataa / zanaata yatkın olduğunu düşünüyor. Mezun olduğu okul veya yaptığı işin ne olduğundan çok, kızının parasını kazanırken severek isteyerek çalışmasını isteyen bir baba.

Eğer severek yaparsa işini, her işte en iyisi olabileceğine inanıyor. “Rızık Allah’tandır” kavramına inanıyor. Önemli olan severek işini yapması. Eline ekmeğini alsın ki ayakları üzerinde dursun, el kapısına gittiğinde başı dik olsun. Tekniker mi mühendis mi karşılaştırması yapıldığında; **“başarısız ve mutsuz bir mühendis olacağına başarılı ve mutlu bir tekniker olsun”** diyor.

Ülkedeki işsizlik ve her yerde üniversite açılmış olmasından rahatsız. En tepeye çıkmak için en alttan başlanması gerektiğine ancak herkesin patronluğa oynamasının iş yapmayı bilmeyen grupları sokağa salmaktan bir farkının olmadığına inanıyor.

Dil bilmenin üniversite bitirmekten neredeyse daha kıymetli olduğunu düşünüyor. Bu nedenle cambly, udemy gibi uygun fiyatlı ödemeler üzerinden kızının ingilizcesinin gelişmesini destekliyor. Biraz daha büyüdüğünde Malezya, Zanzibar gibi Afrika ülkelerinde yaz kampına göndermek istiyor. Buralardaki halka hizmet eden yardım kuruluşları üzerinden eğer kızını kampa gönderirse hem insan ilişkileri, hem iş yapma-hizmet etme, hem de ingilizcesini geliştirmesi için uygun yollu en iyi fırsat olduğunu düşünüyor.

Meslek listelerinden beklentisi iyi staj imkanları, uygulama derslerinin uygulanması, mezuniyet sonrasında ise iş bulma noktasında önceliğe sahip olması. Bir kurstan çıkana göre meslek lisesinden çıkanın daha kıymetli olması gerektiğine inanıyor. Bu inancının arkasında harcadığı zaman olduğunu düşünüyor.

VELİ USTA / 25 YILLIK FAYANS USTASI - İŞLETME SAHİBİ

Bu sektöre giriş genelde “bu işi yapan bir tanıdıkları olması vasıtasıyla” olduğunu ileri sürüyor. İşle tanışmanın bir yolu, ilkokul veya ortaokul sonrasında okula devam etmek istemeyince tanıdık bir ustaya, çoğunlukla dayı/amca gibi bir akrabaya emanet edildiğini bazen de zaten baba mesleği olduğu için küçük yaştan işi öğrenip devam ettiklerini söylüyor. Kendisi nitekim bu şekilde ilerlemiş.

Bir başka yol ise okul harçlığını çıkarmak için yine tanıdık bir ustaya yardıma gitmek olarak ortaya çıkmaktadır. Okul bittiğinde iş bulamayınca hali hazırda biraz bilgi sahibi olunan bu iş, akla ilk gelen iş olmaktadır.

Meslek lisesi çıkışlı olanlar veya liseyi veya üniversiteyi bitirdikten sonra başka bir iş bulamadıkları için yine tanıdıklar vasıtası ile bu işe yönelenler olmaktadır. Dolayısıyla bu iş, çoğunlukla çekirdekten yetişilen bir iş olarak görülmekte ve öğrenildiğinde de para kazanmak için yeterli bir yetkinlik sağlayan bir mesleğe sahip olunmaktadır. Dolayısıyla ustaların tabiriyle bir «**altın bilezik**» olmaktadır. Ustalar bugün kendilerinin çıraklarına bu şekilde sert davranmadığını, zaten davranmadığını çünkü yeni nesil çırakların sıkıya gelemediğini ve kendileri gibi ustasına saygı göstermediğini söylemektedir.

Çıraklık, işin başı ve muhakkak geçilmesi gereken zorlu bir dönem olarak görülmektedir. Çıraklık anıları biraz askerlik anısı gibi zor anılar olarak görülmekte ama oldukça gururla anlatılmaktadır. Eski ustaların biraz daha sert olduğu söylenmektedir. Biraz iş öğretmek, birazda dayanıklılıklarını arttırmak için çıraklarının üzerine biraz fazla gittikleri söylenmektedir. Görüşülen ustalar, ustalarının tüm zorlamalarına karşın onlara çok saygı duyduklarını ve saygıda kusur etmediklerini anlatmaktadır. Görüşülen ustaların yıllar geçmesine rağmen bugün hala ustalarını saygıyla andıkları ve özellikle onlara karşı derin bir minnet duydukları gözlemlenmektedir. Ustalar dansıklıkla «**Allah razı olsun ustamdan, bana bu mesleği öğretti, beni meslek sahibi yaptı da ekmek yiyoruz**» cümlesi duyulmaktadır.

İşverenler

İBRAHİM/AŞÇI - ALAYLI

21 yıllık aşçı, Bolu'lu. Dedelerden öğrenmiş. Aile lokastasını işletmiş ancak amcası devam ediyor.

Kendisini geliştirmiş. Wagamama, GoMongo, PS Lounge gibi yerlerde executive chef olarak çalışmış.

Sertifikaları var ancak aşçılık için önemli olanın mutfağın yerlerini silmekten en iyi malzeme ürünü almaya kadar tüm süreçleri titizlikle yapmak gerektiğine inanıyor.

Sertifika programlarından çıkmış aşçı "kılıklı"lara sinir oluyor. Bu işin parayı bastır restoranını aç dan daha fazla emeği hak ettiğine inanıyor. Üst perdeden konuşan tuzu kuru tipleri sevmiyor.

Yanında çalıştırdığı aşçıları seçerken sertifikalarından önce tırnak kontrolü yapıyor.

İngilizcesini geliştirmiş, gelecek hayallerinde İngiltere Marriot otellerinde aşçılık yapmak var.

Çocuklarının da okuması için yurt dışında iş kovalıyor.

Pratikte Mesleki Eğitim Ne Fayda Sağlar?

EKONOMİK

Ekonomik Büyüme

İş Gücü Piyasası Oluşturma

Firmaların Performansı

Çalışanların Verimliliği

İstihdam Fırsatları

Kazanç/Gelir

Meslek Edinme / Kariyer Gelişimi

MAKRO

MEZO

MİKRO

SOSYAL

Suç Oranlarının Düşmesi

Sosyal Dayanışma

Sağlık

Kuşaklararası Faydalar

Dezavantajlı Grupların Topluma Katılımı

Yaşam Doyumu

Bireysel Motivasyon

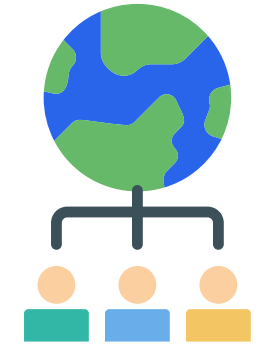
Peki Mesleki Eğitim Algısı düzelir mi?

Mesleki Eğitim, Hayat ve Meslek Becerileri'dir
Meslek okullarının sadece "torna tesfiye" olmadığını topluma anlatmak lazım.

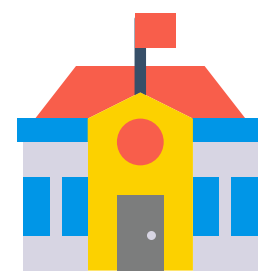
"Meslek Edindirme" ismi zorla yaptırılan bir şey gibi algılanıyor.

Meslek okulları konusunda kamu oyunun bilinçlendirilmesi için Ulusal Meslek Okulları günü gibi büyük ve faydalı organizasyonlar lazım.
Tüm paydaşlar bir araya gelmeli bu günlerde.

Ünlü elçiler ve rol modeller olmalı.

Çalışma Bakanlığı ya da farklı paydaşlar yurt dışındaki örnekler gibi öğrenci adaylarına çalışırken eğitimlerini ödeyebilecekleri avantajlar sunmalı.

Akan Abdula

Son Söz Yine Mehmet'ten..

Önemli olduğunu düşündüğüm iki yapıcı tesbit bizi bu araştırmayı yapmaya yöneltti.

Birincisi,

Aileler eğitim sisteminin ilk 12 yılında çocuklarının becerilerini ve merakları neredeyse hiç sorgulamadan, ne yazık ki sadece ve sadece akademik başarıya odaklanıyorlar.

Doğal olarak, bu dönemde hayata dair tanımları ve hayattan beklentileri henüz netleşmemiş olan çocuklar da, bunu sonrasında girdikleri üniversitelerden bekliyorlar ki, bu da başka bir sorun.

Çünkü üniversitenin böyle bir misyonu yok.

Ve sonunda '**üniversite mezunu niteliksizlik**' dediğimiz durum ortaya çıkıyor.

İşte "**Mesleki Eğitim**" tam olarak da durumun ilacı.

İkincisi...

MSA'ya bir ayna tutuyorum ve diyorum ki, aslında biz MSA olarak 20 yıldır toplumun pek çok farklı segmentine fırsat eşitliği sunuyoruz. Eğitim alan arkadaşlarımız yan yana, omuz omuza çalışarak birbirlerini yakından tanıma ve aynı eğitimden geçmiş bir topluluğun, "**bir ailenin birer parçası haline gelme fırsatı**" buluyorlar.

Bu araştırmayı yapmaya da bu tesbit doğrultusunda karar verdik. Aslında mesleki eğitim kurumları doğru bir yaklaşım ile ele alındığında, verdiği eğitimin yanında bu farklı müthiş faydalar da sunabilecek bir araç haline getirilebilir düşüncesindeyim.

Mehmet Aksel

Daha fazla bilgi...

Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitim Süreci

Tablo 1: Geleceğin çalışanlarından beklenen nitelik ve beceriler

	Zorunlu	Gerekli	Olabilir
	Geleceğin nitelikli işgücünün beceri havuzu için...		
Teknik Nitelik & Beceri	Bilişim Teknolojileri (IT) bilgi ve becerileri	Bilgi yönetimi	Bilgisayar programlama ve kod yazılımı
	Veri ve malumat (information) işleme ve analizi	Teknoloji ve örgütlenme hakkında disiplinler arası genel	Teknoloji hakkında uzmanlık bilgisi
	İstatistiki bilgi	İmalat faaliyetleri ve süreçleri hakkında uzmanlık bilgisi	Ergonomi hakkında farkındalık
	Kurumsal işleyiş ve süreçlere ilişkin anlama (kavrama)	IT güvenliğine ve verilerin korunması ile ilgili farkındalık	Hukuki işlere yönelik bilgi ve anlama
	Modern arayüzlerle etkileşime girme becerisi (insan-makina/ insan-robot)		
Kişisel Nitelik & Beceri	Öz yönetim ve zaman yönetimi	Yeni teknolojilere güvenme	
	Değişimlere ayak uydurma becerisi	Sürekli gelişim ve yaşam boyu öğrenmeye yatkınlık	
	Ekip çalışması becerileri		
	Sosyal Beceriler		
	İletişim Becerileri		

Kaynak: TTGV,2018:51

Yaşanan bu dijital dönüşümün sosyolojik yönleri tüm noktaları ve ayrıntıları ile analiz edildikten sonra **İŞKUR, KOSGEB, Bölgesel Kalkınma Ajansları, Halk Eğitim Merkezleri, mesleki ve teknik eğitim veren özel kuruluşlar, üniversiteler ve mahalli idareler** gibi kurum ve kuruluşlar tarafından bu dönüşüm karşılanmalıdır. İhtiyaç duyulan alanlarda nitelikli bireylerin yetiştirilmesine katkı sağlayacak, hybrid modeller ve farklı alanların birbirlerinden beslendiği paralel eğitimler ve kurslar yaygınlaştırılmalıdır.

Dolayısıyla mesleki ve teknik eğitimi geçmişteki “çırak” okulu olarak konumlamamanın ötesinde “teknolojik ara girdi” olarak yaklaşmak önemli olacaktır

Örneklem ve Metodoloji

Araştırma kapsamında CAPI (Bilgisayar Destekli Yüzyüze Anket) yöntemi kullanılarak toplam **715** kişi ile anket yapılmıştır.

- Örneklem planı **Türkiye genelini temsil edecek** şekilde kurgulanmış olup NUTS1 bölge dağılımını gözetecek şekilde ana illere göre ayarlanmıştır.
- Çalışma sahası 11 Eylül - 16 Kasım 2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

ÖĞRENCİ ADAYLARI 104 aday

- Mesleki ve Teknik eğitim almak isteyen öğrenciler
- İş sahibi olup alanını değiştirmek isteyen kişiler

AİLELER 302 aile

- Hali hazırda çocuklarını mesleki eğitime yönlendirmiş aileler ve mesleki eğitim formasyonuna karşı duran aileler

MEZUNLAR 103 mezun

- Mesleki eğitim formasyonu almış ve iş yaşamında en az 2 yıldır çalışan kişiler

ÖĞRENCİLER 104 aday

- Hali hazırda bir mesleki eğitim formasyonu alan kişiler

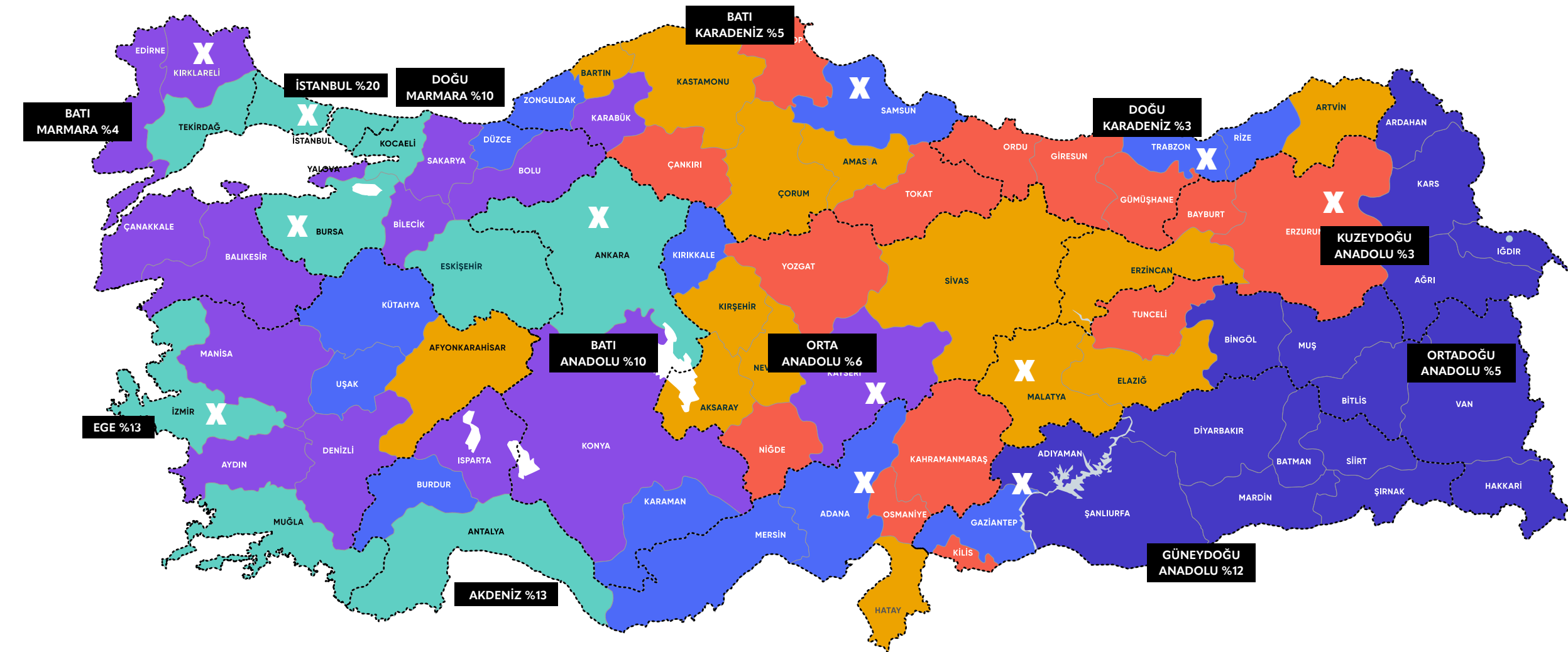

İŞ VERENLER 103 işveren

- Sanayi sektörü ve diğer sektörler olmak üzere ara eleman ihtiyacına sahip işyeri sahipleri

Araştırma Yapılan İller ve NUTS1 Dağılım

X Araştırma yapılan il
..... NUTS Bölge Sınırı

<https://www.sanayi.gov.tr/merkez-birimi/b94224510b7b/sege>

Tablo 14. Gelişmişlik Kademeleri İtibariyle İllerin Dağılımı

Gelişmişlik Kademesi	Endeks Değeri(ED)	İl Sayıları
1	$ED \geq 1,014$	9
2	$0,923 \geq ED \geq 0,476$	15
3	$0,413 \geq ED \geq 0,170$	13
4	$0,054 \geq ED \geq 0,271$	14
5	$-0,317 \geq ED \geq -0,629$	14
6	$-0,926 \geq ED$	16

1. Kademe
2. Kademe
3. Kademe
4. Kademe
5. Kademe
6. Kademe